

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	21845 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21845
Назва ОП	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Стоян Тетяна Андріївна, Орос Михайло Михайлович, Журба Ігор Євгенович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.10.2023 р. – 14.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://office.naq.gov.ua/v1/form-se/9281/view
Програма візиту експертної групи	blob: https://office.naq.gov.ua/6fa9af3d-78e7-475a-9757-387baff60bd1

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» була створена кафедрою міжнародних відносин ОНУ ім.І. Мечникова у 2022 р.. Специфікою ОП є становлення конкурентоспроможного фахівця у сфері міжнародних відносин (МВ), який може на якісному професійному рівні здійснювати діяльність на різних рівнях в органах державної влади, у міжнародних державних та недержавних організаціях, комерційних структурах, а також науково-дослідницьких закладах, дипломатичних установах тощо. ОП розроблена з урахуванням сучасних особливостей і тенденцій ринку та галузі. На даній ОП робиться акцент на набутті практичних навичок роботи в галузі МВ зі знанням англійської та східних мов, що дає можливість випускникам даної ОП бути конкурентоспроможними на ринку праці. Зміст та структура ОП допомагає здобувачу ВО отримати необхідні знання, уміння та навички у сфері МВ. Здобувачі ВО, які навчаються на даній ОП мають змогу визначити власну освітню траєкторію за допомогою ВД. У ОНУ ім. І.Мечникова впроваджується практика поширення академічної доброчесності, запроваджені тренінги із підвищення педагогічної майстерності. Кафедра міжнародних відносин, НПП кафедр, які забезпечують викладання на даній ОП, відповідають високому рівню професійної кваліфікації. Викладачі мають значний досвід стажування за кордоном. Велика увага приділяється застосуванню цифрових технологій в умовах змішаної форми навчання. Науково педагогічні працівники використовують інноваційні методи викладання з метою розвитку soft skills у здобувачів ВО. У ОНУ ім.І.Мечникова існує загальна культура якості та ефективності освітнього процесу. ОНУ ім. І. Мечникова має якісну матеріально-технічну базу, приділяє значну увагу культурному розвитку та психо-емоційному стану здоров'ю здобувачів ВО та НПП. ОП відповідає Стандарту вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для другого (магістерського) рівня ВО, сучасним трендам та вимогам ВО у підготовці висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, які володіють ґрунтовними знаннями та практичними навичками у сфері МВ. Підготовка фахівців за даною ОП є відповідальною місією ОНУ ім. І.Мечникова, адже її випускники повинні вміти вирішувати важливі завдання МВ, збагачувати позитивний імідж України, налагоджувати міжнародні зв'язки держави через призму повоєнної відбудови держави. Позитивним напрацюванням є вивчення передового досвіду, вітчизняних і зарубіжних ЗВО у цій галузі, запровадження сучасних навчально-наукових здобутків та кращих практик в освітній процес, що сприятиме подальшому вдосконаленню ОП, фахівці на різних рівнях ринку праці, зокрема, як на регіональному так і міжнародному. ОП має хороші можливості для розвитку та удосконалення через систематичне оновлення переліку ОК та РПНД у відповідності до вимог та потреб ринку праці, використання інтерактивних методів та активних практик викладання.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП має сформовані цілі з підготовки фахівця, який може розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері МВ відповідно до Місії та Стратегії ОНУ ім.І. Мечникова. Введено до ОП ОК9 «Регіональні студії» та ОК 8 «Теорія міжнародного конфлікту», відповідно до пропозиції стейкхолдерів, тенденції розвитку спеціальності, які полягають у вивченні МВ та конфліктів, методології та методів міжнародно-політичних досліджень, використанні ІТ у прогнозуванні МВ. Цілі та ПРН ОП враховують стан галузі в частині інтернаціоналізації. 2. Позитивною практикою є формування у здобувачів ВО практичних навичок роботи в галузі МВ зі знанням англійської та східних мов, що дає можливість випускникам даної ОП бути конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці. 3. Правила прийому ОНУ ім.І.Мечникова відповідають умовам прийому на навчання до ЗВО України в 2023р., є зрозумілими та знаходяться у вільному доступі на сайті ОНУ ім.І.Мечникова з переліком інших документів, необхідних для вступника. На сайті ОНУ ім.І.Мечникова є зрозумілі правила визнання РН вступників, отриманих в інших ЗВО та зокрема за програмами міжнародної академічної мобільності, зокрема Еразмус +. 4. Застосування викладачами сучасних форм і методів навчання та викладання, опанованих ними під час активної міжнародної мобільності, сприяють досягненню заявлених в ОП програмних цілей та ПРН та спонукають здобувачів ВО до творчості, формують у них аналітичне та самостійне мислення, необхідне для подальшої дослідницької, академічної, громадської професійної діяльності. 5. Наявність розписок від здобувачів про відсутність в їхніх академічних текстах ознак порушень академічної доброчесності, що посилює відчуття особистої відповідальності здобувачів. 6. Активне залучення НПП, що забезпечує ОП до процесу інтернаціоналізації ВО, результатом чого є високі показники міжнародної академічної мобільності викладачів, їх участі у міжнародних наукових проєктах, грантах. Протягом 2020-2023 рр. викладачі групи забезпечення ОП пройшли стажування в університетах Європи та США; долучилися до реалізації ряду міжнародних проєктів. Зокрема у 2022р. НПП долучилися до нового проєкту ERASMUS - «The Ring of Mediterranean: Regional Studies». 7. Наявність восьми Центрів дослідження мов або проблематики міжнародних відносин, що добре укомплектовані (обладнані робочі місця, мультимедійні дошки, проєктори, екрани, великі бібліотеки) та активно використовуються в освітньому процесі за даною ОП. 8. Активна залученість академічної спільноти (з університетів Львова, Києва, Івано-Франківська, Миколаєва) до оновлення ОП. 9. Висока ступінь доступності для цільових користувачів інформації щодо новітньої діяльності Університету, його структурних підрозділів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. У змісті ОК «Регіональні студії» не враховані тенденції регіонального розвитку України та Одеської області. Рекомендація: 1. Необхідно ввести у зміст ОК «Регіональні студії» змістовний модуль щодо України, зокрема Одеської області. Робота зі стейкхолдерами потребує удосконалення. ЕГ рекомендує сформувати механізм їх залучення до НП, визначити стратегічні напрями та інструменти співпраці для досягнення поставлених ПРН. 2. Зміст ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» не в повній мірі відповідає предметній області

спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».Рекомендація 1. Ввести в нормативну складову ОК , розділи, теми наступного змістового наповнення: транскордонні відносини, міжнародні інформаційні комунікації, українські регіони у взаємодії із міжнародними; Рекомендація 2. Ввести до обов'язкових ОК ВК1 «Digital-технології у дослідженнях міжнародних відносин», ВК 1.1 « Соціологічні методи в дослідженні МВ», адже вони формують засади практичного застосування міжнародних інформаційних комунікацій у відповідності до предметної області 3. Відсутність на сайті ЗВО повного комплексу описів ОК англійською мовою, хоча на ОП передбачена також англійська мова викладання, і є група здобувачів, які обрали саме англомовний варіант ОП. Рекомендації Розглянути можливість розмістити на сайті ФМВПС англомовну версію описів ОК, вибір мови викладання яких передбачений даною ОП. 4. Відсутність чіткої визначеності, які саме роботи повинні проходити перевірку на антиплагіат (здобувачі, гарант та документація надають різну інформацію). Рекомендовано: чітко визначити, які саме роботи повинні проходити перевірку на антиплагіат 5. Академічна та професійна відповідність НПП ОК виконується на рівні 85,7%. Не всі викладачі мають вчені звання, а двоє з них не мають ще і наукового ступеня. Рекомендації: Регламентувати заходи щодо забезпечення цілком достатнього рівня відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП вимогам даної ОП. . 6.. Сплутаність роботи з внутрішнього забезпечення якості освіти (наявність трьох інституцій із забезпечення якості освіти). Рекомендовано: Врегулювати роботу Центру забезпечення якості освіти відповідно до наявних Положень. Чітко розподілити функції з моніторингу ОП між Центром, НМР та НМК (можливо, створення єдиного органу). 7. Відсутність на офіційному сайті ЗВО узагальнення результатів громадського обговорення проєкту ОП, зокрема отриманих зауважень та рекомендації щодо змісту ОП. Рекомендація: Опублікувати на сайті факультету МВПС результати обговорення проєкту ОП та втілення висловлених пропозицій в остаточній редакції ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ зазначає, цілі ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого магістерського рівня ВО є чітко визначеними (підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій при здійсненні професійної діяльності). Мета освітньої програми відповідає місії (надання високоякісних освітніх послуг , здійснення сучасних наукових досліджень та просування гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторі) і візії ОНУ ім. І. Мечникова (створення привабливого людино центричного освітнього і наукового середовища через розвиток власного потенціалу, досягнення лідерства у регіоні та міжнародне визнання для здійснення підготовки конкурентоспроможних, інноваційно орієнтованих фахівців і високоякісного наукового продукту), визначених у «Стратегічних пріоритетах розвитку ОНУ ім. І. Мечникова на 2020-2025 роки (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>) Особливістю ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» робоча група визначила «акцент в якій зроблено на поєднання набуття практичних навичок роботи в галузі міжнародних відносин зі знанням англійської та східних мов».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Ознайомлення ЕГ з відп. документацією, спілкув. зі стейкхолдерами, дозволяє зробити висновок про те, що при формулюв. цілей та ПРН ОП враховувались позиції усіх зацікавл. сторін. На сайті ЗВО є платформа із підсумками моніторингу перепозицій до перегляду ОП, а також якості освіти. Вони обговорюються на кафедрах МВ та СКРС, аналітичні звіти заслуховуються на Раді ФМВПС, розміщуються на сайті Центру забезпечення якості освіти ОНУ (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>) з використанням якої відбувається збір зауважень і пропозицій від усіх зацікавлених сторін щодо оновлення ОП. Позиції здобувачів і випускників визначаються шляхом систематичного проведення анкетувань Положення «Про організацію проведення опитування здобувачів ВО в ОНУ» (Наказ №11-ст від 30.10.2020р.) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_opytuvanya2020.pdf.), регуляр. їх запрошення на зас. кафедри (пр. № 5 від 22.12.22; № 8 від 20.05.22; витяги з пр.. № 5 від 20.04.21 та № 6 від 07.04.22 засідання НМК ФМВПС). Так, згідно з рекомендаціями НПП І.Максименка та П.Сіновець ввели до нормативних ОК ОП ОК 4 «Теорія взаємодії держав», рекомендаціями роботодавців К. Пашаєвої та О.Русової - ОК 09

«Регіональні студії» (обидві були за вибором). Також до вибіркового ОК були додані: « Digital-технології у дослідженнях міжнародних відносин», «Моделювання динаміки глобальних процесів», «Регіональна політика та безпека в Південному та Східному Середземномор'ї», «Політика ЄС щодо Середземноморського регіону», «Територіальна політика держав ЄС». На зустрічах із ЕГ роботодавці підтвердили свою співпрацю з кафедрою стосовно оновлення ОП. Пропозиції роботодавців були орієнтовані на забезпечення ПРН 6,13. Роботодавцями надано 5 схвальних рецензій стосовно ОП (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/interrelations>). За проп. студентів (К.Твердохліб та ін.) в ОП додали ОК 8 «Теорія міжнародного конфлікту» та збільшили частку практичної підготовки, також вони рекомендували до ауд. роботи більше залучати професіоналів-практиків (засідання кафедри, пр.№1 від 29.08.22; пр. №8 від 20.05.22). На зустрічах із ЕГ випускники і студенти підтвердили залученість до перегляду ОП. Пропозиції, внесені здобувачами і випускниками стосувалися ПРН 7, 12,14,15. Пропозиції представників наук. спільноти стосувалися також поглиблення змісту окремих ОК, розширення тематики кваліфікаційних робіт тощо і були орієнтовані на досягнення ПРН 2,3,4, 5 ,7, 9 ,10,12, за їх рекомендаціями ОП було доповнено ЗК1; СК 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9 (пр. № 5 від 22.12.22; № 8 від 20.05.22).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Вивчення відповідної документації, спілкування ЕГ зі стейкхолдерами, дозволяє зробити висновок про те, що при формуванні цілей та ПРН ОП, робочою групою взято до уваги тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, враховувано галузевий контексти. Цілі та програмні результати навчання за даною ОП визначалися з урахуванням досвіду формування аналогічних ОП вітчизняними ЗВО, зокрема Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Львівським національним університетом ім. І.Франка, Прикарпатського національним університетом ім. В. Стефаника, а також зарубіжними університетами: Іспанії Італії, Мальти, Франції, Польщі, Болгарії, Великої Британії та США. Цей досвід підказав розвивати практичні напрями підготовки фахівців, у тому числі обізнаність у застосуванні новітніх теорій та методів дослідження (Academic English, Основи профорієнтації та методологія написання наукового проєкту в галузі) та знання новітніх тенденцій у розвитку регіональних студій (Лінгвокраїнознавство, Регіональні студії). Задля врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, передусім їх глобалізації та інформатизації, при визначенні цілей освітньої програми та програмних результатів навчання проєктною групою було визначено ПРН, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 13. Бралася до уваги також специфіка галузевого та регіонального контекстів. Наприклад, ПРН 5, 7, 9, 12 корелюють із Стратегічними напрямками ОНУ ім. І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>): 1-3, 5; ПРН 3 -5,8, 10, 12 узгоджуються з положенням та відповідають цілям і завданням «Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 рр.», станом і тенденціями розвитку ринку праці Одеської області, інтересами та запитам державних органів та приватних компаній, які сконцентровані у міста та області (стратегічні напрями ОНУ: 1 2 5). ЕГ зазначає, що для спеціалізації в ОНУ були обрані такі регіональні напрями як Чорноморський та Середземноморський регіони, про те немає жодної ОК в ОП, яка мала б регіональне спрямування, обґрунтовувала та відстоювала роль Одеси та Одеської обл. у якості наукового хабу України. Зазначимо, випускники ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» на зустрічі з ЕГ підтвердили думку про те, що навчання за даною ОП забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» ,галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено і введено в дію наказом МОН України від 04.08.2020 р. № 1003 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>). Визначені даною ОП ПРН відповідають Стандарту в частині змісту, тривалості навчання та компетентностей магістрів Міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, форм атестації, вимог до системи внутрішнього забезпечення якості вищої, а також вимогам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня магістр. Для повноцінного забезпечення ПРН 2, 5, 9, 12, ЕГ вбачає за доцільне введення ОК , розділів, тем такого змістового наповнення (у відповідності до предметної області): транскордонні та транснаціональні відносини, міжнародні інформаційні комунікації, держави та міжнародні регіони у взаємодіях на локальному рівнях.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма має сформовані цілі, які визначаються з урахуванням позицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів), тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контекстів, а також досвіду аналогічних

вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1.У ОП в ОК немає теми, яка б враховувала тенденції регіонального розвитку на рівні України та області. Рекомендація 1. Необхідно ввести у зміст ОК 09 «Регіональні студії» змістовний модуль щодо регіонального розвитку України, зокрема Одеської області. 2. Робота із роботодавцями, професіоналами - практиками потребує удосконалення механізму залучення до перегляду ОП, адже лише К. Пашаєва та О.Русова внесли конкретні пропозиції щодо оновлення змісту ОП. Рекомендація 2. Чітко визначити напрями, інструменти та механізми залучення професіоналів-практиків до перегляду та оновлення ОП, визначення цілей та ПРН. Рекомендація 3. Для забезпечення ПРН 2 ,5, 9, 12, ЕГ вбачає за доцільне введення ОК, розділів, тем такого змістового наповнення (у відповідності до предметної області): транскордонні та транснаціональні відносини, міжнародні інформаційні комунікації, держави та міжнародні регіони у взаємодіях на локальному рівнях.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ вважає, що ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого (магістерського) рівня ВО відрізняється прагненням сформувати власну особливість за підкритерієм 1.1; до обговорення ОП залучаються здобувачі, їхні пропозиції враховуються, що свідчить про виконання під критерію 1.2; враховані тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, галузевий та частково регіональний аспекти за підкритерієм 1.3; ОП у загальному відповідає Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 291 за підкритерієм 1.4. Зазначені вище сильні сторони, а також вказані недоліки за критерієм 1 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого (магістерського) рівня ВО рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти редакції 2022 р. введена в дію Наказом ректора від 31.08.2022 р. №52-02. Обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1,4 роки (3 семестри). Розподіл ОК за семестрами виглядає наступним чином: 1 семестр – 30 кредит, 2 семестр – 30 кредитів, 3 семестр – 30 кредити ЄКТС. Обсяг ОК, що спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» в межах ОП становить 64,5 кредитів ЄКТС (71,7%), що відповідає Стандарту. Частка вибіркової компоненти ОП – відповідно 35,5 кредитів ЄКТС (28,3%). Практична підготовка передбачає 7,5 кредитів ЄКТС, що теж відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» має чітку структуру. Відмічаємо логічність та послідовність в черговості вивчення ОК, що засвідчує структурно-логічна схема. ОП є збалансованою в контексті загального часу навчання. Про те, не зрозумілою є інформація «Графіка навчального процесу», адже на написання магістерської роботи та її захист відводиться 7,5 кредита, про те лише у 17 і 18 тижні, це суттєве перенавантаження здобувачів(112,5 год. на тиждень при норм.54 год.). Про те, ЕГ переконалась, що не всі ПРН у повній мірі охоплені змістом програми, зокрема не логічно, що ПРН 2 та ПРН 11 формують лише один ОК 5 «Ісламський чинник у світовій політиці» та відповідно ОК 1 «Теорія та практика перекладу дипломатичної кореспонденції та міжнародних документів», а ОК 14 «Кваліфікаційна магістерська робота» забезпечує лише ПРН 3, 5, 10. Про те у «Положення про

організацію освітнього процесу в ОНУ ім.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf) у п.п.2.10.10.сказано, що МКР передбачає ... «систематизацію, закріплення, розширення теоретичних та практичних знань зі спеціальності й застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань». Гуманітарна складова у формуванні загальних компетентностей реалізується за рахунок вивчення ОК2 «Academic English» та ОК 3 «Основи профорієнтації та методологія написання наукового проекту в галузі Матриця кореляції компетентностей та ОК демонструє, що ОК забезпечують формування загальних та фахових компетентностей. Для забезпечення ПРН 2 ,5, 9, 12, ЕГ вбачає за доцільне введення ОК, розділів, тем такого змістового наповнення (у відповідності до предметної області): транскордонні та транснаціональні відносини, міжнародні інформаційні комунікації, держави та міжнародні регіони у взаємодіях на локальному рівнях.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» не в повній мірі відповідає предметній області спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Здійснивши аналіз предметної області визначеної освітнім стандартом спеціальності та змістовим наповненням ОК, ЕГ дійшла висновку, що міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії забезпечуються змістом наступних ОК: 1.міжнародні відносини: ОК 3 Основи профорієнтації та методологія написання наукового проекту в галузі, ОК 4 «Теорія взаємодії держав» ; 2.транскордонні відносини: ОК даної ОП не забезпечують; 3.зовнішня політика держав, ОК 4«Теорія взаємодії держав» ; ОК5« Ісламський чинник у світовій політиці»; ОК6«ЄС в системі міжнародної безпеки XXI ст.» ; 4.зовнішня політика та національні інтереси України: ОК 10 «Україна в системі міжнародної безпеки»; 5. міжнародні організації: ОК 6 «ЄС в системі міжнародної безпеки», ОК 10 «Україна в системі міжнародної безпеки» 6. міжнародні комунікації: ОК 7 «Лінгвокраїнознавство»; ОК 1 «Теорія і практика перекладу дипломатичної кореспонденції та міжнародних документів»; ОК 11 «Педагогіка та психологія вищої школи»; 7.держави та міжнародні регіони у взаємодіях на локальному рівнях: відсутня інформація (у темах) про співпрацю українських регіонів (Одеська область) з іншими міжнародними регіонами на локальному рівні; 8.міжнародна безпека та конфлікти: ОК 6 «ЄС в системі міжнародної безпеки XXI ст.», Україна в системі міжнародної безпеки Теорія міжнародного конфлікту 9.методології та методи міжнародно-політичних досліджень: ОК3 «Основи профорієнтації та методологія написання наукового проекту в галузі»; 10. досліджень міжнародних комунікацій, регіональних студій: ОК 9 «Регіональні студії»,ОК 5 « Ісламський чинник у світовій політиці»; 11. міжнародні інформаційні комунікації» : лише частково ОК 2 «Academic English» Отже, результати проведеного аналізу підтверджують неповну відповідність предметній області спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». ЕГ рекомендує ввести в нормативну складову ОК наступного змістового наповнення: транскордонні відносини, міжнародні інформаційні відносини, міжнародні регіони у взаємодії на локальному рівні з українськими . Отже, зміст ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» не в повній мірі відповідає предметній області спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» зокрема , як«Транскордонні відносини» та «Міжнародні інформаційні комунікації» . ОП розвиває перспективи практичного опанування навичок у міжнародних відносинах, вказує орієнтири їх сучасного розвитку (ОК 1-3, ОК7, 13). Про те, ЕГ зазначає, відсутня регіональна складова в ОП на рівні України та Одеської області. Освітні компоненти забезпечують розвиток соціальних навичок, що підсилює конкурентоспроможність випускників на ринку праці (ОК2,7 ,ОК8-10,11).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ переконалась, що здобувачі, які навчаються за ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», повністю реалізують своє право на формування індивідуальної освітньої траєкторії, він регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), «Положенням про порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ОНУ ім.І.Мечникова» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>), наказом ректора №132-02 від 18.12.2019 р.; Центр забезпечення якості освіти ОНУ (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaкости-osvity>). Вибір дисциплін відбувається у поточному семестрі на наступний, із урахуванням структурно -логічної послідовності підготовки фахівця. Вибір ВД здійснюється для здобувачів І курсу –до 15 вересня року вступу.До переліку вибірових включають дисципліни, які викладаються різними кафедрами факультету чи фахівцями кафедр інших факультетів ОНУ імені І. І. Мечникова. У випадках за особистою заявою, що подається у деканат, ці терміни можуть варіюватися. Процедура вибору є не до кінця прозорою та зрозумілою для учасників академспільноти. Студентам пропонується з циклу дисциплін фахової та практичної підготовки обрати одну із (3-4), він формується з блоків циклу загальної та професійної підготовки. Не зрозумілим є чомуВД прописані в ОП та НП, адже щороку ОП не переглядається, таким чином наперед прогнозується певний набір ВД (<https://cutt.ly/PwWghyfm>), отже студент обмежений у праві на виборі. Оновлення переліку ВД має відбуватись щорічно., На зустрічі здобувачі показали свою обізнаність з процедурою формування індивідуальної освітньої траєкторії. За результатами анкетування 60% опитаних реалізує вільний вибір дисциплін циклу професійної підготовки та 40% не мають такої можливості (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaкости-osvity>).

Інструментом підвищення якості освіти за акредитованою ОП є академічна свобода здобувачів під час вибору наукового керівника і теми курсової та кваліфікаційної роботи, бази практики, тематики наукового пошуку.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична складова освітнього процесу в ОНУ ім..І.Мечникова регламентується «Положенням про проведення практики здобувачами ВО у ОНУ ім..І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/polozennya_praktika2022.pdf). Необхідні практичні навички та фахові компетентності здобувачі можуть отримати в рамках практичних та лабораторних занять, а також 2 практик: 1– педагогічна(асистентська) практика, під час якої інтенсивно формуються професійні вміння й навички студентів, розвивається їх творча самостійність, здатність аналізувати педагогічні процеси та 2–переддипломної практики, виконання курсової та кваліфікаційної роботи. У структурно-логічній схемі ОК12 «Педагогічна практика» та ОК 13 «Переддипломна п практика» знаходиться у блоці обов'язкових освітніх компонентів, мають відповідно обсяг: 4, 5 і 3 кредитів, що у повній мірі відповідає Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем, галузь знань 29 –«Міжнародні відносини», спеціальність 291 –«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» від 04.08.2020 р. № 1003 (https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf). Не зрозумілим є, яку практику проходять здобувачі, «Педагогічну»(Відомості СО) чи «Педагогічну(асистентську)» (ОП та НП), адже у відповідності до «Положення про проведення практики здобувачів ВО ОНУ» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/polozennya_praktika2022.pdf), п.п.2.1. «Педагогічна (асистентська)» проводиться на третьому ОНР ВО. Відповідно до матриці практична підготовка ОК 12 і ОК 13 забезпечує відповідно формування ЗК7-ЗК8, СК10-СК11; ЗК 9, СК3, СК6. Педагогічну практику проходять в Університеті, а переддипломну, як в університеті, а також у різних інституціях, зокрема Рада зовнішньої політики «Українська призма», Регіональне відділення Дипломатичної академії України ім..Г.Удовенка. Проходження практичної підготовки на цих підприємствах створює умови для отримання студентом навиків роботи за фахом, формування досвіду ухвалення самостійних управлінських рішень на конкретних ділянках роботи в реальних виробничих умовах. Співпраця з роботодавцями підтвердило тісну співпрацю в рамках проведення практичної підготовки здобувачів. Роботодавці засвідчують, що рівень теоретичної підготовки здобувачів є досить ґрунтовним, що дозволяє значно швидше оволодіти практичними навичками і досить якісно виконувати поставлені завдання. На зустрічі фокус-груп здобувачі та випускники підтвердили реалізовані можливості практичної підготовки за кордоном. Результати анкетувань показали, що 87,5% здобувачів у повній мірі задоволені обсягом практичних знань і навичок, що передбачає практична підготовка за ОП, 12,5% задоволені частково (« Аналітичний звіт за результатами анкетування»Табл.1. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabepchennia-iaкости-osvity>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» формують освітні компоненти, які у достатній мірі дозволяють набутти та розвинути soft skills. Сформувані навички лідерства, підприємництва, комунікації, відповідальності, вміння оцінювати ризики та приймати рішення, креативно мислити тощо здобувачі мають можливість в рамках ОК1-7 , а також формувати стресостійкість, командну роботу, вміння домовлятися – у результаті використання інноваційних та інтерактивних методів та форм роботи, на кшталт, case study, проектних робіт, створення креативних макетів, ситуативних завдань та рольових ігор. Сприяє також формування soft skills і діяльність проблемних груп та наукових гуртків. Позитивною практикою є інформація в силабусах щодо отримання soft skills в розрізі кожної ОК. Зустріч ЕГ з фокус-групами здобувачів та студентським самоврядування дає підстави стверджувати, що здобувачі мають можливість формувати та розвивати soft skills, як під час аудиторних навчальних занять, так і в позааудиторний час. Випускники відмічали достатній рівень сформованості фахових навичок під час навчання за акредитованою ОП. Активна громадська позиція підтримується адміністрацією ОНУ (Зустріч 4)

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Механізм визначення реального обсягу навчального навантаження здобувачів вищої освіти, співвіднесення обсягу окремих ОК в межах ОП визначений у Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова

(<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>), Положенням про освітні програми в ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog2020.pdf>), а також наказом ректора від 31.08.2022 р. №52-02. сумарний обсяг часу навчальних занять на 1 кредит ЄКТС становить 30 год. При цьому, навантаження здобувача на навчальний рік складає 60 кредитів. Максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати 18 годин для здобувачів за освітнім рівнем магістр. Після детального аналізу навчальних планів ЕГ встановила, що обсяг ОП та окремих ОК реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів і є достатнім для досягнення цілей та ПРН. Навантаження в розрізі дисциплін розподілене рівномірно в діапазоні 3-4,5 кредитів ЄКТС. Обсяг окремих ОК визначається колегіально на засіданні кафедри міжнародних відносин. Під час подальшої реалізації ОП відбувається корегування кредитного обсягу на запит стейкхолдерів. Звіт СО декларує, що результати опитування здобувачів щодо фактичного навантаження засвідчують, що співвідношення аудиторної та самостійної роботи є збалансованим, що запроцьогольовано у протоколі №5 від 22.12.2022 р., №8 від 20.05.22р. Інтерв'ювання власне здобувачів показало відсутність скарг щодо тижневого навантаження, обсягу самостійної роботи (Зустріч 3).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ОНУ ім.І.Мечникова відсутня дуальна форма освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

У ОНУ ім.І.Мечникова позитивна практика свідчить про результативність системного викладання іноземних мов, акцент в якому зроблено на поєднання набуття практичних навичок роботи в галузі міжнародних відносин зі знанням англійської та східних мов, а також є можливість у здобувачів написати заяву на імя декана на вивчення усіх ОК іноземною мовою. Це дає можливість студентам бути більш конкурентоспроможними за фахом на ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1.Зміст ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» не в повній мірі відповідає предметній області спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».Рекомендація 1. Ввести в нормативну складову ОК , розділи, теми наступного змістового наповнення: транскордонні відносини, міжнародні інформаційні комунікації, українські регіони у взаємодії із міжнародними; Рекомендація 2. Ввести до обов'язкових ОК ВК1 «Digital-технології у дослідженнях міжнародних відносин», ВК 1.1 «Соціологічні методи в дослідженні МВ», адже вони формують засади практичного застосування міжнародних інформаційних комунікацій у відповідності до предметної області ; 2.Необхідно скоригувати «Графік навчального процесу» , адже на виконання КМР та її захист відводиться 7,5 кредитів, про те лише у 17 і 18 тижні, це суттєве перенавантаження (112,5 год. на тиждень при норм.54 год.). Варто врахувати, щ о КМР повинна прийти перевірку на академічну доброчесність за 14 дн. до захисту («Положення про запобігання академічного плагіату в ОНУ»п.п.4.10.https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf).Усе це буде впливати на якість виконання роботи. Рекомендація 3.Необхідно до 1.09 24р.узгодити «Графік навчального процесу» з НП 2022р. 3.Спостерігається обмеження права здобувача ВО у виборі дисциплін.Рекомендація 5:1)Із ОП та НП вилучити перелік ВД, адже у ній мають бути лише нормативні ОК, які формують ЗК, СК та забезпечують ПРН, а це зумовлює обмеження свободи вибору здобувачів ВО. 2) Оновити зміст Положення (Порядком проведення та оформлення запису здобувачів вищої освіти на вибіркові дисципліни уОНУ ім..І.Мечникова) до вимог сьогодення (Закон України “Про вищу освіту”, Стаття 62); 3) Пропонуємо створити загально університетський “Каталог вибірових дисциплін”, для ознайомлення зі змістом вибірових дисциплін та їх вибору.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ вважає, що ОП « Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та освітня діяльність за даною програмою повністю відповідає під критеріям 2.1, 2.6, 2.8 та має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 2.2, 2.5, 2.9., а 2.3, і 2.4 є критичним. Виявлені недоліки є значними та можуть бути усунуті у зазначені терміни. Виділені вище сильні сторони, а також вказані недоліки при аналізі діяльності ОНУ ім. І. Мечникова за критерієм 2 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (магістерський) рівню ВО рівню Е за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Одеського національного університету імені І. І. Мечникова у 2023 році: (<http://vstup.onu.edu.ua/vstupna-kampaniia/pravyla-pryiomu-do-onu>) Програма підготовки магістра: (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdzily/interrelations>), , Наказ №298 відповідно до Порядку прийому на навчання до ЗВО України в 2022 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року №392 (<https://is.gd/27aVln>), є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та є оприлюдненими на сайті Університету. Правила прийому на навчання за ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» відповідають чинному законодавству.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ зазначає, відповідно до наказу МОН «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобувачів вищої освіти в 2023 році», Правил прийому до ОНУ, для ступу до магістратури абітурієнт має скласти єдине фахове вступне випробування (ЄФВВ) та ЄВІ. Програма предметного тесту з політології та міжнародних відносин ЄФВВ для навчання на здобуття ступеня магістра вимагає від абітурієнтів комплексних, системних знань. Вступники мають володіти високим рівнем знання іноземної мови та гарно розумітися на теорії політики, теорії міжнародних відносин, геополітиці, зовнішній політиці України, мати практичні навички в аналізі міжнародних процесів. Враховуючи це, ОП спеціальності 291 другого (магістерського) рівня орієнтована на поглиблення знань та практичних умінь студентів. ОП побудована таким чином, щоб студенти могли поглибити знання, отримані на бакалавріаті тієї ж спеціальності або опанувати нові знання та навички, якщо вони приходять із інших спеціальностей.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ зазначає, що всі документи, необхідні здобувачам, викладені на офіційному сайті ОНУ у вільному доступі. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>) Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf>) ЕГ підтверджу, що Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова було застосовано при перезарахуванні результатів навчання учасника програми Еразмус К. Стурмака, який проходив навчання в Університеті Османа Газі (20.09.21-31.12.21, наказ 1831-18) та Університеті Федеріко 2 (12.09.22-31.12.22, наказ 1591-18).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ було з'ясовано, що питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова», яке розміщено на сайті ОНУ і є доступним для всіх (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozh-neformal-osvita.pdf>). Факти визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, на ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» при підготовці магістрів відсутні, що, на думку ЕГ, зумовлено новизною

цих форм освіти в Україні. Під час інтерв'ювання здобувачів було з'ясовано, що студенти не достатньо поінформовані щодо процедури визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ засвідчує, що на сайті ЗВО розміщено необхідну інформацію для вступників. Правила прийому на ОП інформативні, доступні та не містять дискримінаційних положень і передбачають гарантовані законодавством України рівні можливості для всіх вступників на ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». ЕГ не було встановлено випадків дискримінації чи обмежень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Під час інтерв'ювання здобувачів було з'ясовано, що студенти у повній мірі поінформовані щодо процедури визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у ЗВО, а також щодо можливостей академічної мобільності. Рекомендовано посилити інформаційну роботу серед здобувачів освіти за ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» з метою популяризації та практичної реалізації академічної мобільності та можливості визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на ОП інформативні, доступні та не містять дискримінаційних положень і передбачають гарантовані законодавством України рівні можливості для всіх вступників, ОП цілком відповідає підкритерію 3.1, 3.2. В ОНУ ім.І.Мечникова існують процедури визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, а також у неформальній освіті, чітко визначені нормативними документами, які розміщені у вільному доступі, студенти достатньо поінформовані щодо процедури визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у ЗВО, а також щодо можливостей академічної мобільності., що є позитивом за підкритерієм 3.3, 3.4. ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за критерієм 3, існуючі невідповідності можуть бути усунені в короткий термін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОП регламентуються Положенням Університету про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/QwWpxbok> та сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН ОП. ЕГ встановила це на основі вибіркового опитування НПП, здобувачів вищої освіти, випускників даної ОП під час відеоконференцій у фокус-групах (Зустрічі 2,3,8,); ознайомлення з результатами опитувань здобувачів, що містяться у аналітичних звітах Центру забезпечення якості освіти. <https://cutt.ly/1wWo5stx>. Під час зустрічей з НПП, здобувачами вищої освіти, адміністративним персоналом, а також проаналізувавши відповідність методів навчання та викладання ПРН, ЕГ з'ясувала, що на ОПП застосовуються різноманітні форми та методи навчання, які відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи, спрямовані на формування у здобувачів критичного мислення (Таблиця з ВСО, Зустрічі 2,3,6) Крім традиційних, на ОП активно використовуються інтерактивні методи навчання - дебати, семінари-дискусії, кейс-стаді. Здобувачі відмітили дієвість методів, які спонукають до творчості, дають можливість висловити власну думку (Зустріч 3). ЕГ з'ясувала, що більшість викладачів опановують сучасні методи викладання, зокрема в рамках чисельних міжнародних проєктів. З 2022 р. викладачі та здобувачі ОПП залучені до реалізації нового проєкту Жана Моне - «The Ring of Mediterranean: Regional Studies». Одним із завдань проєкту є «забезпечити студентів знаннями, а також аналітичним та самостійним мисленням для подальшої дослідницької, академічної та громадської професійної діяльності; модернізувати існуючі та створити нові засоби викладання та навчання» <https://cutt.ly/swWpsKU6>. ЕГ при спілкуванні зі здобувачами впевнилась, що вони є відповідальними учасниками освітнього процесу. Університет забезпечує реалізацію принципів академічної свободи і здобувачам, і викладачам. Поняття «академічна свобода» зафіксоване в Кодексі

академічної доброчесності учасників освітнього процесу Університету <https://cutt.ly/swWp9yUw>. Здобувачі можуть самостійно обирати теми досліджень; забезпечені правом вибору ОК з вибіркового блоку, якій на ОП становить 28,3% кредитів ЄКТС від загального обсягу (Зустріч 3). Елементами студентоцентрованого підходу на ОП є й узгодження завдань самостійної роботи з науковими та професійними інтересами здобувачів, можливість виявити творчі здібності, співпрацюючи з науковими центрами Університету <https://cutt.ly/swWpsKU6>. Студенти мають можливість оприлюднювати свої наукові доробки, зокрема, й в науковому виданні «Соціально-політичні студії : наук. альм. : пр. молодих науковців <https://cutt.ly/SwWppjO9>. Застосування студентоцентрованого підходу підтверджено опитуваннями здобувачів <https://cutt.ly/1wW05stx>; здобувачами та випускниками (Зустрічі 3, 6), які розповіли про можливість вільно звертатися з будь-яких питань, пов'язаних з освітнім процесом до гаранта ОП, НПП кафедр, які забезпечують ОП, деканату.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ з'ясувала, що інформація щодо цілей, змісту та ПРН навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК є доступною, зрозумілою і вчасною. Ознайомлення з освітнім процесом здійснюється на основі Положенням Одеського національного університету імені І.І. Мечникова про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/QwWpx6ok> Основна інформація про освітні компоненти, їх цілі, зміст, очікувані результати навчання та критерії оцінювання «доводиться до всіх здобувачів вищої освіти на початку кожного навчального семестру через офіційний сайт ОНУ імені І. І. Мечникова, зокрема, через такі його розділи: «Опис освітніх програм» <https://cutt.ly/YwWjAH8h> та «Навчальні програми» <https://cutt.ly/RwWjSred>. У розділі офіційного сайту ОНУ «Кафедра міжнародних відносин» також постійно оновлюється інформація щодо забезпечення навчальних дисциплін з курсів, що викладаються <https://cutt.ly/kwWjPloJ>. (Відомості СО). Робочі програми та силабуси навчальних дисциплін доступні на сайті <https://cutt.ly/1wWaub2D>. Проте, ЕГ констатує відсутність на сайті ЗВО описів ОК англійською мовою, хоча освітньою програмою передбачена мова викладання українська та англійська, та є група здобувачів, які обрали саме англійський варіант ОПП. На зустрічах зі здобувачами та НПП було підтверджено, що на першому занятті з кожного ОК викладачі надають інформацією про мету, зміст дисципліни, форми, порядок та критерії оцінювання. В усіх робочих планах навчальних дисциплін та силабусах чітко вказані критерії оцінювання. Інформація є доступною та зрозумілою для здобувачів. Здобувачі підтвердили, що наразі запитань чи проблем щодо оцінювання у них не виникало (Зустрічі 2, 3). Для студентів першого курсу організується зустріч із гарантом ОПП, в ході якої студенти ознайомлюються зі змістом та структурно-логічною схемою ОПП, навчальним планом. На початку семестру викладачі інформують студентів про зміст та цілі навчальної дисципліни, ознайомлює з рекомендованою літературою, змістом та термінами виконання індивідуальних завдань. Доступ до методичних матеріалів у межах окремих освітніх компонент надається здобувачам освіти в дистанційній системі MOODLE та/або (переважно) – у форматі гугл-класів (Зустріч 2,3) Суттєву допомогу студентам I курсу у плані входження в навчальний процес надає інститут кураторства. Куратори активно співпрацюють зі здобувачами протягом всього періоду навчання. (Зустріч 2, 3, 7). Результати оцінювання здобувачів університету фіксується викладачами <https://webportal.onu.edu.ua>. «Оприлюднення результатів навчання також проходить із застосуванням технічних можливостей соціальних мереж, зокрема, функціонує група факультету міжнародних відносин, політології та соціології у мережі Facebook <https://cutt.ly/XwWjOjwb> (Відомості СО). Формою ознайомлення здобувачів з поточним оцінюванням також є розміщення відповідних балів у гугл-класах. (Зустрічі 2,3).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ вважає, що в рамках реалізації ОПП ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень. Стейкхолдери відзначили, що підходи, які використовують викладачі в освітньому процесі, сприяють поширенню академічної свободи та наукової діяльності, дають можливість впроваджувати елементи дослідження в освітній процес. (Зустрічі 2, 3). Поєднання навчання і досліджень відбувається шляхом впровадження у викладання ОК наукових здобутків НПП (Зустріч з гарантом, Зустріч 2, Резервна зустріч). ОП має обов'язковий ОК «Основи профорієнтації та методологія написання наукового проекту в галузі», мета якого навчити студентів використовувати сучасні інструменти наукових досліджень в міжнародних відносинах. На ОП задіяні різні форми дослідницької компоненти: написання інформаційно-аналітичних довідок, наукових статей, кваліфікаційної роботи, педагогічної (асистентської) та виробничої практики та виробничі практики, звіти наукові конференції. Вдосконалення професійних навичок та апробація знань, набутих здобувачами, відбувається за рахунок їхнього залучення до реалізації програм Центру міжнародних досліджень Університету ОНУ імені І. І. Мечникова <https://cutt.ly/8wWz51HF>, Центру стратегічних студій та ядерного нерозповсюдження <http://odcnp.com.ua/ua>, Центру досліджень дезінформації <https://cutt.ly/FwWz6E4G>, участі у міжнародних конференціях кафедри МВ у рамках міжнародних проектів. За останні 5 років були реалізовані проекти: «Співробітництво в сфері освіти з питання ядерного нерозповсюдження»; Міжнародний історичний проект Центру Вільсона; Horizon-2020 Project «ResilientCivilians»; Erasmus+ Jean Monnet Project ENACTED; проект Центру досліджень миру «Мережа обміну в дослідженні миру в Європі»; Erasmus+ Jean Monnet «NearEU»; Еразмус+ «Переосмислення регіональних досліджень: Балтійсько-Чорноморське об'єднання». У них було залучено 36 студентів англійської магістратури. З 2022 р. НПП та здобувачі ОПП доєдналися до реалізації проекту Erasmus+ Jean Monnet Project MEDITERreg <https://cutt.ly/7wWxqz2I>. (Відомості СО, Зустрічі 2,3, Зустріч з гарантом, Відкрита зустріч). Характерною особливістю даної ОП є тісна наукова взаємодія НПП та здобувачів. Вони мають спільні публікації у наукових виданнях. Наукові

результати використовуються в освітньому процесі (Силабуси, Зустрічі 2,3,8). Здобувачі ОПП долучаються до щорічної міжнародної конференції «OdcNP Summer School», конференції «Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку», конференції випускників MEDITERreg для магістрантів та молодих дослідників, під час яких відбувається апробація результатів кваліфікаційних досліджень. (Відомості СО, Зустріч з гарантом, Зустрічі 2,3). Оприлюднюють свої наукові доробки у фаховому журналі «Міжнародні та політичні дослідження» та альманаху для молодих науковців «Соціально-політичні студії». (Відомості СО, Зустріч з гарантом, Зустрічі 2,3). Здобувачі мають свободу вибору теми дослідження. <https://cutt.ly/swWpsKU6>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ було підтверджено, що оновлення змісту освітніх компонентів ОПП спеціальності 291 другого (магістерського) рівня є обов'язковою складовою організацією освітнього процесу і регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова <https://cutt.ly/fwEYZs7K> та Положенням про освітні програми в ОНУ імені І. І. Мечникова <https://cutt.ly/VwEYLSod>. Зміст ОК переглядається та оновлюється викладачами кафедр цієї ОП не рідше ніж один раз в рік, хоча нормою в Університеті є обов'язкове оновлення робочих навчальних програм курсів ОП раз на три роки. Спонукає викладачів до внесення змін до ОК може потреба адаптації нового професійного досвіду, отриманого під час підвищення кваліфікації, участі у програмах академічної мобільності, проектах, вебінарах та інших формах формальної та неформальної освіти, у наукових заходах. У Відомостях про СО міститься інформація, що за останні 5 років викладачі, залучені в викладання ОПП спеціальності 291 другого (магістерського) рівня, взяли участь у: 1) академічній мобільності – 7 осіб, 2) підвищенні кваліфікації – 16 осіб, 3) обговоренні змісту ОП з стейкхолдерами – 16 осіб, 4) міжнародних та національних конференціях, симпозиумах, тренінгах, вебінарах – 15 осіб (із 16). На зустрічі з НПП (Зустріч 2) було підтверджено факт регулярного оновлення ОК із врахуванням актуальних наукових досліджень та процесів, які відбуваються в міжнародних відносинах. Викладачі підтвердили наявну в ВСО інформацію про адаптацію нового досвіду, отриманого шляхом підвищення кваліфікації, участі у програмах академічної мобільності чи міжнародних проектах. НПП, які забезпечують ОП, мають численні публікації у виданнях, що індексуються як у «Scopus» та «Web of Science», так і у вітчизняних виданнях категорії В (Відомості СО Таблиця 2, Зустрічі 1,2, Відкрита зустріч). У 2022 р., враховуючи побажання та рекомендації всіх груп стейкхолдерів, рішенням Вченої ради ОНУ від 30.08.2022 р. було затверджено оновлену редакцію ОПП та навчального плану, які вступили до дії з 01.09.2022 року. Зокрема, було впроваджено нові освітні компоненти - «Регіональні студії», «Політика ЄС щодо Середземноморського регіону», «Регіональна політика та безпека в Південному та Східному Середземномор'ї» та «Міграційний процес в Середземномор'ї». Особливої уваги на ОП надається оновленню та актуалізації тем кваліфікаційних робіт, списку рекомендованих джерел та літератури. Актуалізована тематика магістерських робіт затверджується щорічно на засіданні кафедри <https://cutt.ly/swWpsKU6>. Проаналізувавши силабуси нормативних та вибіркового ОК освітньої програми, ЕГ констатує, що хоча в цілому дана ОП дотримується контексту функціонування внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО, силабуси окремих ОК потребують осучаснення змісту тем і змістовних модулів, списку рекомендованої літератури.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В Університеті створені умови для інтернаціоналізації освіти, поєднання навчання, викладання та наукових досліджень у міжнародному вимірі в рамках реалізації ОП. Діють усталені механізми забезпечення міжнародної академічної мобільності здобувачів та викладачів, зокрема і для поєднання навчання, викладання та наукових досліджень у міжнародному вимірі в рамках реалізації ОП. Підґрунтям інтернаціоналізації освітньої діяльності є «Стратегічні пріоритети розвитку Одеського національного університету на 2020-2025 рр.» <https://cutt.ly/TwWk8kXM>. Підтримуються зв'язки з науковими та навчальними закладами світу, міжнародний академічний обмін (Еразмус +), надається інформація про програми мобільності. Здобувачі та НПП за допомогою різних каналів комунікації (соцмережі, офіційну вебсторінку ЗВО, викладачів, гаранту ОП) інформуються про можливості академічної мобільності, стажування та інші форми міжнародної співпраці. Ця інформація є також на сайтах Відділу міжнародних зв'язків <https://onu.edu.ua/uk/inter-depart>. Для ЕГ особливості академічної мобільності на ОП були роз'яснені під час відеозустрічі з адміністративним персоналом Була відмічена позитивну динаміку кількісного показника залучення стейкхолдерів до міжнародної академічної мобільності та міжнародних проектів (Зустріч 6). Викладачі та здобувачі підтвердили свою вмотивованість щодо такої практики, доповіли про участь у наукових конференціях в країнах ЄС, стажування за кордоном (Зустріч 2,3). Зокрема, було констатовано, що підтримуються підтримує постійні наукові контакти з-понад 20 закордонними університетами <https://cutt.ly/hwEYCEzi>. Викладачі, задіяні на ОПП, беруть участь у міжнародних конференціях, проходять стажування, є членами міжнародних наукових організацій <https://cutt.ly/mwEYCuT1>. Здобувачі, які навчаються за ОПП показують стабільно високу активність у академічній мобільності у рамках реалізації програми Еразмус+: участь у конференціях та школах (Зимові школи Kaariku, Університет Тарту; Літні школи, Інститут Юнуса Емре; Літня школа з озброєння та роззброєння, SIPRI; Літня школа, Американський університет Центральної Азії, Бішкек; Осіння школа, Державний університет Іллі; Форум ядерної заборони, ICAN; Зустріч держав-учасниць TPNW ООН; Віденська конференція з гуманітарного впливу ядерної зброї; Оглядова конференція сторін ДНЯЗ), участь у Fellowship Programme ООН до 25 річниці ЮНЕСКО, у міжнародному тренінгу в рамках програми «Молодіжне Уповноваження» (Флоренція) <https://cutt.ly/swWpsKU6>.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Використання традиційних та інтерактивних методів викладання, які спонукають до творчості, формують аналітичне та самостійне мислення, необхідне для подальшої дослідницької, академічної, громадської професійної діяльності. 2. Опанування викладачами сучасних форм і методів навчання та викладання в рамках участі в чисельних міжнародних проєктах та активного долучення до академічної мобільності. 3. Студентоцентрикований підхід та забезпечення Університетом академічної свободи для викладачів та здобувачів надає широкі можливості для поєднання навчання та дослідження; імплементації в освітній процес на ОП різних форм дослідницьких компонентів, зокрема й активного залучення здобувачів до реалізації програм чисельних дослідницьких центрів Університету, діяльність яких пов'язана з дискурсом міжнародних відносин; до участі у міжнародних проєктах. 4. Високі показники поєднання навчання, викладання та наукових досліджень з інтернаціоналізацією Університету, які в рамках даної ОП визначаються позитивною динамікою кількісного показника залучення викладачів та здобувачів вищої освіти до міжнародної академічної мобільності та міжнародних проєктів; участю у наукових конференціях в країнах ЄС, стажуванням за кордоном; підтриманням постійних наукових контактів з-понад 20 закордонними університетами та ознайомлення здобувачів із актуальними науковими здобутками вітчизняних та зарубіжних вчених.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Відсутність на сайті ЗВО описів ОК англійською мовою (робочих програм чи силабусів), хоча освітньою програмою передбачена мова викладання українська та англійська, та є група здобувачів, які обрали саме англійський варіант ОП. Рекомендації 1. Розглянути можливість розмістити на сайті ФМВПС в рубриці «Робочі програми курсів» англійську версію описів (робочих програм чи силабусів) освітніх компонентів, вибір мови викладання яких передбачений даною ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ переконалась, що в Університеті в рамках реалізації ОП здійснюється поєднання навчання та викладання, методи якого забезпечують досягнення програмних результатів навчання; використовуються як традиційні, так і інноваційні методи викладання та навчання; передбачено залучення практиків та експертів. Навчання побудовано на принципах студентоцентризму та академічної свободи, забезпечуються можливості інтернаціоналізації та залучення студентів до здійснення досліджень; інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання є зрозумілою та доступною. Вимоги підкритеріїв 1,3,4,5 виконані повністю. У підкритерії 2 недоліком є те, що на сайті ЗВО не представлений англійський варіант описів освітніх компонентів. Виявлений недолік є несуттєвим і таким, що може бути усунутий в короткий термін. ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за рівнем вищої освіти «Магістр» Одеського національного університету імені І.І. Мечникова відповідає Критерію 4 на рівні В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Експертна група пересвідчилась, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відповідають встановленими ЗВО положенням, що містяться в звіті самооцінювання. Зазначені положення розміщені на сайті Університету і є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Основна інформація щодо поточного контролю знаходиться у силабусах та робочих програмах [<https://cutt.ly/UwQLasKn>], які також доступні на сайті ЗВО. Варто підкреслити, що всі ці нормативні документи не обмежують викладача, який має право самостійно обирати методи та способи оцінювання (тестування, усна відповідь, участь в різних заходах), що було підтверджено представником академічного персоналу [Зустріч 2]. Здобувачі освіти під час зустрічі підтвердили

справжнє виконання положень, а зокрема зрозумілість та прозорість форм та критерії оцінювання, своєчасність та повнота донесення відповідної інформації щодо оцінювання до здобувачів та легкість доступу до вищезгаданих положень [Зустріч 3]. Особливої уваги заслуговує спеціально розроблене Положення про проведення контрольних заходів із використанням технологій дистанційного навчання в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/4wQLp1Ob>], яке активно застосовується і тепер, адже навчання ведеться по даній ОПП онлайн [Зустріч 3]. Здебільшого для навчання використовуються платформа Moodle та Google Classroom [Зустріч 3]. Згідно з положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (оновлене) [<https://cutt.ly/XwQLoBbz>] в університеті ведеться Журнал обліку роботи академічних груп та Журнал обліку успішності здобувачів, проте дані журнали не ведуться онлайн, тому здобувачі не мають до них доступу [Зустріч 3]. Результати свого оцінювання здобувачі можуть дізнатися або в Google Classroom, або вже тільки в кінцевому семестровому рейтингу [Зустріч 3]. Інформація про форму, спосіб та терміни оцінювання доводить до відома здобувачів на початку вивчення кожної дисципліни, а також наявна в силе бусах [Зустріч 3]. Щодо проведення поточного та підсумкового контролю здобувачі попереджуються вчасно, а випадків раптового оцінювання здобувачами зафіксовано не було [Зустріч 3]. Особливою формою контрольних заходів є Ректорський контроль рівня знань, який регламентований Положенням про ректорський контроль рівня знань здобувачів вищої освіти [<https://cutt.ly/qwQLkJaG>] та за словами гарнати даної ОПП, ще не проводився на даній ОПП, та, зазвичай, може бути застосований або з ініціативи ректора ЗВО у випадку поступлення до нього відповідних скарг чи запитів від стейкхолдерів або від нього самого [Зустріч 6].

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти та проводиться у вигляді публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи та регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (оновлення 2022) [<https://cutt.ly/OwQLoglk>]. Оцінює захист та саму власне магістерську роботу екзаменаційна комісія, до якої входять гарант освітньої програми, завідувачі кафедр, професори, доценти випускових (профільних) кафедр/викладачі циклових комісій та яка діє відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/bwQLziFT>]. Відповідно до затвердженого стандарту кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти, в даному випадку роботи знаходяться в Інституційному репозитарії ОНУ імені І.І. Мечникова кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти [<https://cutt.ly/EwQLzn3y>] та в фондах наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова, їх перелік представлений в електронному каталозі [<https://cutt.ly/MwQLzDjk>]. Одним із найважливіших аспектів оцінювання кваліфікаційних магістерських робіт є перевірка на плагіат та дотримання правил академічної доброчесності, які прописані в таких документах: Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/FwQLxgAw>]; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/UwQLxbTV>]; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/CwQLxGop>]. Перевірка кваліфікаційних магістерських робіт здійснюється за допомогою програми Unicheck в одній із філій наукової бібліотеки ЗВО, причому перша перевірка є безкоштовною, а він наступні вже платними [Зустріч 3]. Відповідно Положенню про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/XwQLclhP>], у випадку, якщо здобувач не згоден із результатами щодо рівня плагіату у своїй роботі, то він може подати на апеляцію. У такому випадку буде створена Апеляційна комісія, до якої входять проректор з наукової роботи (голова комісії), начальник науково-дослідної частини та голова Науково-методичної ради, можуть також бути запрошені додаткові експерти з даної спеціалізації. На момент проведення акредитації експертній групі повідомили, що випадків апеляції на даній ОПП не було [Зустрічі 3, 6].

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти визначена внутрішніми документами, які регулюють процедуру проведення контрольних заходів. Об'єктивність екзаменаторів, прозорість навчального процесу, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження забезпечуються відповідними нормативними документами: Положенням про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/LwQLvXVe>], Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/uwQLbw7c>], Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (оновлене) [<https://cutt.ly/XwQLoBbz>], Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [<http://surl.li/gmyhh>]. Конфліктними ситуаціями в ЗВО займається Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, що є постійно-діючим органом та складається з проректора з науково-педагогічної роботи, представників

юридичного відділу, відділу кадрів, навчального відділу, Центру лідерства, психологічної служби, профспілкових організацій та Студентської ради. Її діяльність регламентується Положенням про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій [<http://surl.li/gnvgm>]. До того ж у ЗВО проводяться інформаційні сесії щодо політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій, що було підтверджено здобувачами [Зустріч 3]. Стейкхолдери повідомили ЕГ про те, що добре знайомі із процедурою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та заявили про відсутність таких випадків на даній ОПП [Зустрічі 3, 6]. Для оскарження результатів оцінювання здобувач має право особисто звернутися з письмовою заявою (апеляцією) до декана (заступника декана) не пізніше наступного робочого дня після проведення іспиту або оголошення результатів підсумкового оцінювання. Здобувачі освіти підтвердили, що добре знайомі з порядком оскарження результатів оцінювання та заявили про відсутність таких випадків на даній ОПП [Зустріч 3]. Процедура відрядження студентів відбувається згідно з Положенням про порядок відрядження, переривання навчання, надання академічної відпустки, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в Одеському Національному Університеті Імені І. І. Мечникова [<http://surl.li/mjfeu>]. Випадки відрядження студентів даної ОПП, зі слів гарната ОПП, були тільки через несплату за контрактами [Зустріч 6].

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО реалізує свою політику щодо академічної доброчесності згідно з такими нормативними документами: Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І.І. Мечникова [<http://surl.li/vshn>]; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І. І. Мечникова [<http://surl.li/vsho>] та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І. І. Мечникова [<http://surl.li/bjlgv>]. Особливу увагу ЗВО приділяє перевірці академічних текстів на предмет порушень академічної доброчесності за допомогою ліцензованого програмного забезпечення системи Unicheck Наукової бібліотеки ОНУ [<http://surl.li/mjfdx>]. Здобувачі та академічний персонал ЗВО повідомили, що рівень унікальності становить 80%, а гарант освітньої програми, що 85%. [Зустрічі 3, 4, 6]. Згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І. І. Мечникова [<http://surl.li/gnpst>] задовільний рівень унікальності для магістерських дипломних робіт, монографій та рукописів наукових статей становить 60-80%. Також виникло непорозуміння щодо того, які саме роботи повинні проходити перевірку на антиплагіат: здобувачі заявили, що всі самостійні роботи (в тому числі есе та реферати), а гарант ОП, що тільки кваліфікаційні (так само вказано і в Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І. І. Мечникова [<http://surl.li/gnpst>]) [Зустрічі 3, 6]. Стейкхолдери на зустрічах підтвердили дотримання правил академічної доброчесності, а представники адміністрації ЗВО заявили про відсутність випадків порушення академічної доброчесності [Зустрічі 2, 3, 4, 6]. Стейкхолдери повідомили ЕГ, що ЗВО активно займається популяризацією принципів академічної доброчесності за допомогою проведення різних семінарів та тренінгів, на які також запрошувалися представники інших ЗВО, зокрема зі Львова та Києва [Зустрічі 2, 4]. Також варто зазначити про практику розписок здобувачів вищої освіти рівня магістра про відсутність в їхніх академічних текстах ознак порушень академічної доброчесності. Наявність таких розписок підтверджують також і самі здобувачі [Зустріч 3].

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність зрозумілої та прозорої системи оцінювання рівня знань, що було кілька раз відзначено здобувачами. Наявність розписок від здобувачів про відсутність в їхніх академічних текстах ознак порушень академічної доброчесності, що посилює відчуття особистої відповідальності здобувачів). Відсутність випадків оскарження результатів перевірки кваліфікаційних робіт та оцінювання студентів, що підтверджує високий рівень роботи системи оцінювання ЗВО на даній ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Відсутність визначеності щодо того, які саме роботи повинні проходити перевірку на антиплагіат (здобувачі, гарант та документація надають різну інформацію). 2. Платність повторних перевірок на антиплагіат за допомогою системи Unicheck 3. Відсутність Журналу обліку роботи академічних груп та Журналу обліку успішності здобувачів в електронному виді та в публічному доступі, що ускладнює доступ здобувачів до поточних результатів оцінювання навчання. Рекомендовано: 1. Чітко визначити, які саме роботи повинні проходити перевірку на антиплагіат 2. Зробити повторну перевірку робіт на антиплагіат за допомогою системи Unicheck безкоштовною. 3. Створити електронних формат Журналу обліку роботи академічних груп та Журналу обліку успішності здобувачів і надати здобувачам до них доступ.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ, зокрема під час Зустрічі 3 та при аналізі документації отримала достатні докази того, дана ОПП повністю відповідає підкритерію 5.1 та 5.2, адже форми контрольних заходів та критерії оцінювання є зрозумілими для здобувачів, оприлюднюються у відповідні терміни та відповідають вимогам стандарту вищої освіти. ЕГ отримала переконалася, що на сайті доступні всі необхідні документи, що регулюють конфліктні ситуації, порядок оскарження результатів, а здобувачі знайомі із цими процедурами, що означає, що є повна відповідність даної ОПП підкритерію 5.3. Підкритерію 5.4 дана ОПП тільки частково відповідає через відсутність визначеності щодо того, які саме роботи повинні проходити перевірку на антиплагиат (здобувачі, гарант та документація надають різну інформацію), але в загальному в університеті дотримуються правил академічної доброчесності. Виявлені недоліки не є суттєвими і ЕГ дійшла до висновку, що критерій 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ проаналізувала стан відповідності академічної та професійної кваліфікації викладачів групи забезпечення магістерською ОПП « Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» цілям ОП та ПРН. В Університеті існує система забезпечення добору кваліфікованих викладачів. Її наявність підтверджена розміщеними на сайті ЗВО відповідними офіційними документами (Статут ОНУ ім.І.Мечникова <https://cutt.ly/LwEDq3F6>, Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ ім.І.Мечникова та укладання з ними трудових договорів <http://surl.li/gmxwy>, Положенням про порядок присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам <http://surl.li/mqvtp>, а також під час зустрічей з керівництвом ЗВО, з НПП, адміністративним персоналом (Зустрічі, 2, 3, 6). Зведена інформація про НПП, які забезпечують викладання нормативних ОК, про їх кваліфікацію, освіту, наукові здобутки, підвищення кваліфікації, академічну мобільність, інші факти професійної діяльності висвітлена у ВСО (Таблиця 2) та на сайті кафедри <http://surl.li/mrctn>. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних в реалізації ОП, не є стовідсотковою. Професійна та академічна відповідність НПП ОК виконується на рівні 85,7%. Не всі НПП групи забезпечення ОП мають вчені звання, а 2 викладача не мають ще ані наукового ступеня, ані вченого звання. Хоча всі викладачі, задіяні в рамках даної ОП, мають не менше 4-х досягнень у професійній діяльності за останні 5 років; 8 з них не мають відповідного рівня професійних досягнень щодо вимог ОП за п.1, а 7 викладачів – за п.4 Ліцензійних вимог. Зокрема, не всі НПП мають не менше п'яти дотичних за змістом до предметного поля ОК, що викладається, публікацій у періодичних фахових виданнях. Досить обмежено представлені активності НПП щодо навчально-методичного забезпечення відповідних ОК. ЕГ зауважує, що НПП мають базову освіту. Більшість викладачів, які забезпечують ОП, є переважно випускниками відповідної спеціальності ОНУ ім.І.Мечникова, мають наукові ступені та вчені звання. Володіння НПП іноземними мовами (наявність відповідних дипломів, сертифікатів) дає можливість пропонувати здобувачам та здійснювати викладання ОК англійською мовою. Аналіз інформації представленої в Таблиці 2 та на сайті випускової кафедри, зустріч із самими викладачам та висновки зроблені при спілкуванні у фокус-групах інших стейкхолдерів засвідчили у цілому високий рівень якісного складу групи забезпечення ОПП. (Таблиця 2 ВСО, зустріч 2, Зустріч 3, Зустріч 8, Резервна зустріч). Навчальний процес на ОП, за даними наведеними у ВСО, забезпечують 26 викладачів із 6 кафедр. Серед них 5 докторів наук і 19 кандидатів наук. В Університеті існує налагоджена система забезпечення добору НПП, яка у цілому дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів., здебільшого достатній для забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів в Університеті регулюється ЗУ «Про освіту», «Про вищу освіту» <https://bit.ly/3VK4rXo>, Професійним стандартом на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», Ліцензійними умовам провадження освітньої діяльності, Статутом ОНУ імені І.І. Мечникова <https://cutt.ly/LwEDq3F6>, Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ імені І.І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів <http://surl.li/gmxwy>, умовам оголошеного конкурсу. В Положенні вказані вимоги до НПП, порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та описана система інформування про вакантні посади. При розгляді відповідності поданих претендентами документів зважають на:

наявність відповідної вищої освіти; наявність і рівень наукового ступеня (доктора наук, доктора філософії (кандидата наук); наявність і рівень вченого звання; загальну кількість наукових праць, зокрема, у фахових виданнях із відповідної галузі, публікацій у виданнях з індексом цитування, опублікування методичних праць за останні 5 років; підвищення кваліфікації за останні 5 років; наявність щонайменше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні 5 років, визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Претенденти повинні відповідати конкретним вимогам до посади, на яку оголошується конкурс. Структурно-логічна послідовність конкурсного відбору передбачає видання наказу про проведення конкурсного відбору на вакантну посаду НПП. Після публікації оголошення про проведення конкурсного відбору здійснюється прийняття документів кандидатів, перевірка комплектності поданих кандидатом документів. Конкурсна комісія ЗВО проводить попередній розгляд документів. Кандидатури обговорюються на засіданні структурного підрозділу (кафедри, вченої ради факультету). Для підтвердження професійної кваліфікації претенденту на посаду може бути запропоновано провести заняття (лекційне, семінарське чи практичне), за результатами чого складається висновок про профпридатність (Зустрічі 2, 6). Обрання кандидата відбувається таємним голосуванням з подальшим укладенням контракту терміном переважно на 5 років. Під час відеоконференцій було підтверджено, що конкурсний добір викладачів ОП проводиться на засадах відкритості та прозорості, що керівництво зацікавлене у професіоналізмі НПП, яких беруть на роботу, та дотриманні високих стандартів викладання та наукової діяльності (Зустрічі 1,2,6,7). Було підтверджено, що здобувачі також беруть участь в оцінюванні викладацької майстерності (опитування «Якість викладання» (<http://surl.li/mqzak>, Зустрічі 3,4,8). Відповідна процедура конкурсного відбору дозволяє, на думку ЕГ, забезпечити здебільшого якісний та професійний склад НПП, а також високий рівень реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу у ЗВО регулюється Статутом ОНУ імені І.І. Мечникова <https://cutt.ly/LwEDq3F6>, Стратегічними пріоритетами розвитку ОНУ імені І.І. Мечникова на 2020-2024 рр. та Положенням ОНУ імені І.І. Мечникова про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/QwWrx6ok>. На зустрічах 2, 5 експертній групі було зазначено, що роботодавці є важливими партнерами, залучені до реалізації освітнього процесу за цією ОП. Співпраця з роботодавцями включає наукові консультації, організація та проведення наукових та науково-практичних заходів, вебінарів. Можливості більш широкого залучення роботодавців до освітнього процесу за цією ОП обмежувалися об'єктивними причинами: пандемія COVID-2019, російсько-українська війна. Під час Зустрічі 5 стейкхолдери-роботодавці стверджували, що залучені до ОП, ознайомлені з ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». У Відомостях СО зазначено, що дана ОП спрямована на підготовку «наукових співробітників та викладачів закладів вищої освіти, роботодавці безпосередньо беруть участь у викладанні. Випускники магістратури 291 успішно працюють на ФМВПС, зокрема Отримати професійні поради, необхідні для фахівців із зв'язків з громадськістю та пресою, експертів/консультантів із суспільно-політичних питань, політичних оглядачів здобувачі можуть отримати даної ОП від безпосередньо залучених до викладання секретаря Одеської міської ради проф. І. М. Ковалю, декількох викладачів, які є експертами з мас-медіа та постійно співпрацюють із загальноукраїнськими та зарубіжними новинними каналами. Вони також залучені до спільного виконання науково-дослідних робіт, до проведення практики. Саме Університет є основною базою педагогічної (асистентської) та переддипломної практик, як було з'ясовано під час зустрічей з фокус-групами та ознайомлення з робочими програмами практик (Зустріч з гарантом, Зустрічі 2, 6, Резервна). Під час спілкування з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що роботодавці залучаються до обговорення ОП, висловлюють свої пропозиції щодо її актуалізації здебільшого під час неформального спілкування та в відгуках та рецензіях (Зустріч 5, Відкрита зустріч). ЕГ зазначає, що ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, але їх коло і бази практик досить обмежені. Варто посилення й залучення роботодавців до формального обговорення ОП, НП та окремих ОК.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На зустрічах зі здобувачами, НПП та роботодавцями було підтверджено, що на ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого освітнього рівня (магістр) практикується залучення до аудиторної роботи професіоналів-практиків, експертів та роботодавців (Зустріч з гарантом, Зустрічі 2,3,5, сайт кафедри МВ, ВСО) Університет активно залучає професіоналів з практичним досвідом, дипломатів, експертів у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародної безпеки, викладачів інших ЗВО України та закордоном під час проведення тематичних семінарів, відкритих лекцій, круглих столів. Так, протягом 2018-2023 рр. здобувачі мали можливість послухати презентації та задати питання таким досвідченим професіоналам-практикам, експертам в галузі міжнародних відносин як: Надзвичайний та Повноважний Посол України в ПАР Л. Абравітова, Перший секретар Місії України при НАТО Н. Мельник (2018), Тимчасовий повірений у справах України в Йорданському Хашимітському Королівстві Д. Бильєв, член правління Ради зовнішньої політики «Українська призма» М. Воронюк (2019), заступник директора Дипломатичної академії ім. Г. Удовенка при МЗС України Є. Габер, другий секретар Посольства України в Японії з культурно-гуманітарних питань В. Удовік (2020), інтерн Міжнародного агентства з атомної енергії у Відні В. Лозова, директорка безпекових програм Ради зовнішньої політики «Українська призма» Г. Шелест (2021), провідний фахівець Регіонального відділення Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка в м. Одеса О. Русова, спеціаліст із медіа та комунікацій EUBAM А. Єрмаков (2021), провідний фахівець Регіонального відділення Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка в м. Одеса К. Пашаєва (2022) <http://surl.li/mqzmt>. У другому семестрі 2022-2023 навчального року здобувачі слухали лекцію колишнього міністра закордонних справ В. Огризко та представника EUBAM. Представники Генерального консульства Турецької

республіки в Україні проводили регулярні зустрічі із здобувачами(до війни), слід зазначити, що в консульстві працюють випускники ОП(наприклад, Юлія Шокола). У квітні 2023 р. в рамках тематичного семінару здобувачі у мали нагоду прослухати лекції Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія, кандидата політичних наук Кирилича В.П., Надзвичайного і Повноважного Посла України в Туніській Республіці, кандидата економічних наук Хоманця В.А., директора Першого територіального департаменту МЗС України Огриска Р.В., які не тільки поділилися власним досвідом, але й доповнили окремі модулі таких ОК, як «Україна в системі міжнародної безпеки», «Регіональні студії» <http://surl.li/mqzmt>. ЕГ виявила, що на даній ОП функціонує система участі експертів та практиків в аудиторних заняттях. Здобувачі окрім заходів, пов'язаних саме з даною ОП, беруть участь у загальноінститутських заходах (тренінгах, консультаціях, відкритих лекціях тощо). Проте, більшій увазі потребує залучення до цього процесу роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ засвідчила, що система професійного розвитку в ЗВО відповідає інтересам викладачів і сприяє підвищенню якості викладання (Зустріч 2). В університеті наявні різні можливості для підвищення кваліфікації та професійного розвитку. Для сприяння професійного розвитку викладачів в ЗВО прийнято та діють нормативні документи, а саме: Статут ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>) та Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників <http://surl.li/ylsx>. НПП зобов'язані підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію та проходити стажування не менше 1 разу на 5 років. У Положенні зазначено процедуру, види, форми, строки стажування та підвищення кваліфікації працівників. ЗВО проводить планове стажування та підвищення кваліфікації для підвищення фаховості викладачів, НПП приділяють значну увагу неформальній освіті (Зустріч 2). На базі ЗВО діє Центр мовної підготовки та мовної сертифікації <http://surl.li/gnxхта> ін. Викладачі ОП 291 регулярно вдосконалюють свій професійний рівень, беручи участь у міжнародних конференціях, підвищуючи кваліфікацію шляхом проходження стажувань за кордоном <http://surl.li/mqzkb>: О. І. Брусиловська в Університеті Адама Міцкевича (Познань, 2018), у Варшавському університеті (2023); В. В. Глебов на базі Економічного університету Кракова (он-лайн, 2023); С. В. Глебов у Арктичному університеті Трьомсо (2022-2023); доцент В. А. Дубовик в Університеті Тафтса (2023); доцент А. М. Захарченко на базі Міжнародного історичного біографічного інституту (он-лайн, 2021); доцент І. В. Максименко у Центрі досліджень нерозповсюдження Міддлбері, Монтерей (2020) та Університеті Мальти (2022-2023); доцент П. А. Сіновець у Центрі з проблем нерозповсюдження імені Дж. Мартіна (2017-2018), Фондації стратегічних досліджень (Франція, 2022-2023) та Оборонному коледжі НАТО (Італія, 2023) (ВСО, сайт кафедри). Формою моніторингу фаховості викладачів є проведення відкритих лекцій, які обговорюються на засіданнях кафедри під час конкурсу на посади НПП кафедри відповідно до Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників. Викладачі з групи забезпечення ОП брали участь в численних програмах обміну, таких як Фулбрайтівська (С. Аппатов, С. Глебов, В. Дубовик, І. Коваль, П. Сіновець), Regional Scholar Exchange Program (RSEP) (В. Глебов, В. Дубовик, І. Коваль), Contemporary Issues Program (С. Глебов, В. Дубовик), CEU Summer University (О. Брусиловська, В. Дубовик, А. Захарченко), US Summer and Winter Institutes on National Security (А. Захарченко, П. Сіновець), ReSET (О. Брусиловська, А. Захарченко, М. Покась), IAS Visiting Fellows (О. Брусиловська) та ін <http://surl.li/mqzmt>. ЕГ з'ясувала, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, підтримує і визнає різні види підвищення професійної кваліфікації.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ було з'ясовано, що стимулювання розвитку викладацької майстерності в ЗВО регулюється Статутом Університету <https://cutt.ly/LwEDq3F6>, Стратегічними пріоритетами розвитку ОНУ імені І.І. Мечникова на 2020-2025 рр. <http://surl.li/lnuіqтa> «Положенням про матеріальне заохочення співробітників ОНУ ім.І.Мечникова», що є Додатком №3 Колективного договору на 2021-2024 рр. <http://surl.li/gmxse>. (ЕГ має констатувати, що у ВСО було дано посилання на Колективний договір 2017-2020 рр.). Відповідно зазначеного Положення встановлюється надбавка за виконання особливо важливої роботи в розмірі до 50% на період її виконання, а саме: за роботу, пов'язану з ліцензуванням та акредитацією ОП; розробкою нових ОК ОП, науково-методичних матеріалів; професорам (вчене звання), докторам наук, які є керівниками наукових шкіл; науковим консультантам докторантів за умови захисту не менш 3 докторських дисертацій за останні 10 років; науковим керівникам аспірантів та здобувачів за умови захисту п'яти та більше дисертацій доктора філософії за останні 10 років; іншим НПП за сумлінне творче ставлення до виконання професійних обов'язків, активну навчально-наукову та виховну роботу. Передбачено преміювання НПП за кожне підвищення на одиницю значення h-індексу в міжнародній наукометричній базі даних Scopus; разове преміювання НПП, які захистили докторську дисертацію до досягнення 50-ти річного віку; преміювання до особистих ювілейних дат <http://surl.li/gmxse>. За п.5.12 Статуту Університету НПП можуть бути представлені до державних і урядових нагород, присвоєння почесних звань, відзначення преміями, грамотами, іншими видами морального та матеріального заохочення. Ученим, які досягли особливих успіхів у розробленні найсучасніших наукових проблем на світовому рівні, і викладачам, які володіють і використовують у роботі знання іноземної мови на сучасному рівні, за рахунок спеціального фонду може встановлюватися надбавка до заробітної плати, розмір якої визначається контрактом <https://cutt.ly/LwEDq3F6>. ЕГ зауважила, що в наявність у ЗВО системи заохочення викладачів була НПП підтверджена. (Зустріч 1, 6, Резервна та Фінальна зустрічі). Проте, актуальних прикладів преміювання осіб, що забезпечують викладання за цією ОП, під час відеоконференції наведено не було. Щодо заохочень нематеріального характеру, дієвим інструментом є організація систематичних онлайн-опитувань студентів з проблем забезпечення якості освіти, зокрема опитування за анкетною

«Якість викладання», за якою визначаються лідери серед викладачів ОП <http://surl.li/mqzou>(Зустрічі 2,6,7,Резервна) Стимулює розвиток викладацької майстерності викладачів їх рейтингування, практика проведення відкритих лекцій та взаємовідвідування. Результативною щодо стимулу розвитку викладацької майстерності є системна підтримка з боку ЗВО академічної мобільності НПП, участі викладачів у міжнародних проектах (більшість кафедр Університету, в т.ч. кафедра міжнародних відносин, мають грандові проекти (Зустріч 1,2, ВСО).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. НПП, що забезпечує ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», активно залучений до процесу інтернаціоналізації вищої освіти, має високі показники міжнародної академічної мобільності, участі у міжнародних наукових проектах, грандах. Протягом 2020-2023 рр. викладачі групи забезпечення ОП пройшли стажування в університетах та наукових центрах Польщі, Франції, Італії, Норвегії, Мальти, США; долучилися до реалізації таких міжнародних проектів: International project Erasmus+ Jean Monnet «Neighborhood Enlargement and Regionalism in Europe / NearEU» (з 2020); проект Еразмус+ «Переосмислення регіональних досліджень: Балтійсько-Чорноморське об'єднання» (за роки проекту було залучено 36 студентів англійської магістратури та 9 викладачів ОП); новий проект ERASMUS - «The Ring of Mediterranean: Regional Studies»(з 2022 р.) та ін. 2. НПП, залучені до забезпечення нормативних ОК за цією ОП, володіють іноземною мовою(наявність відповідних дипломів, сертифікатів), що дає можливість пропонувати здобувачам також англійську мову викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Залучення роботодавців до перегляду ОПП та його моніторингу здійснюється здебільшого на неформальних засадах. Рекомендації: ЕГ пропонує налагодити системне, на формальній основі залучення роботодавців до перегляду та актуалізації ОПП. Розширити їх коло, зокрема, з числа колишніх випускників, які є представниками різних сфер бізнесу, пов'язаного з міжнародним співробітництвом. 2. Не всі НПП серед досягнень у своїй професійній діяльності мають не менше п'яти дотичних за змістом до предметного поля ОК, що викладається, публікацій у періодичних фахових виданнях. Досить обмежено більшістю НПП представлені серед досягнень у професійній діяльності активності щодо навчально-методичного забезпечення відповідних ОК.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ вважає, що має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.3 - 6.6. Враховуючи певну узгодженість за 6.1 (професійна та академічна відповідність НПП ОК виконується на рівні 85,7%) та 6.2 (процедури конкурсного добору НПП у цілому дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів) і готовність ЗВО до удосконалення, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого освітнього рівня «Магістр» Одеського національного університету імені І.І. Мечникова та освітня діяльність за нею загалом відповідають Критерію 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Для забезпечення практичного навчального процесу здебільшого використовуються аудиторії в двох корпусах, які з'єднані критим коридором. Зокрема під час огляду нам були показані аудиторія імені професора Апатова – базова аудиторія та аудиторія 307. Обидві аудиторії обладнані проектором, екраном, телевізором, робочими місцями та сучасною мультимедією. Крім цих аудиторій навчальний процес проводиться в Цетрах вивчення мов та культур (японському, китайському, грецькому, турецьких та арабському). Всі Центри були оглянуті експертною групою та мали сучасне обладнання: робочі місця, комп'ютери, проектори, мультимедію, телевізори. Також в навчальній роботі задіяні Навчально-науковий центр міжнародних досліджень, Навчально-науковий центр стратегічних студій

та ядерного нерозповсюдження – започаткований разом із програмою шведського уряду по розповсюдженню ат Лабораторія технічних засобів навчання, які мають все необхідне сучасне обладнання. Майже на всій території університету є безкоштовний доступ до університетської мережі вай-фай. В “новому” корпусі, що використовується для навчання на даній ООП є філія основної наукової бібліотеки університету, яка є забезпечена трьома читальними залами, технікою для копіювання, мультимедійною технікою, 12,5 тисячами видань. Основна наукова бібліотека наповнена 4 млн різних видань, 150 комп’ютерами, 2 залами групових занять, та 6 читальними залами. В електронному репозитарії бібліотеки є більше 5 тисяч різних документів [<http://surl.li/mjfdm>]. Також є електронний каталог, за допомогою якого можна знайти майже мільйон різних документів (або повні тексти, або їх бібліографічний опис залежно від наявності в університета авторського права на дані тексти). Їдальня в одному з корпусів, де проводиться навчання за даною ОПП добре обладнана, проте знаходиться на 2-ому поверсі “старого” корпусу, який не обладнаний ліфтом, що ускладнює до неї доступ для здобувачів з особливими освітніми потребами. Корпуси повністю обладнані протипожежною системою безпеки, мають плани можливої евакуації та плани проходів до сховища. Кімнати в гуртожитку розраховані на 1-4 людину. Меблі в кімнатах мають інвентарні номери. Кількість електроприладів в кімнатах чітко регламентована, якщо студенти хочуть принести якісь ще електроприлади, то це погоджується із адміністрацією гуртожитку. До кожної кімнати проведений інтернет. Будівля гуртожитку є доволі старою. В кімнатах регулярно проводяться перевірки щодо порушень. В гуртожитках є відповідно обладнані сховища [<https://cutt.ly/FwQLyxWj>]. Вся вище наведена інформація отримана ЕГ в результаті огляду матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОПП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безплатний доступ викладачів та здобувачів до платформи Moodle та Google Classroom для реалізації дистанційного навчання. Стейкхолдери мають безплатний доступ до репозитарію бібліотеки ЗВО [<http://surl.li/mjfdm>] та до різних міжнародних наукометричних баз, черед яких Google Scholar, Scopus, Web of science [Зустріч 2].

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В ЗВО намагаються створити відповідне безпечне середовище. Зокрема в ЗВО функціонують обладнані сховища [<https://cutt.ly/IwWi4fBj>], які використовуються у випадку повітряної тривоги. Сховище має кілька входів та розраховане на 400 людей. Укриття відповідно обладнане, має освітлення, інтернет з’єднання, протипожежне обладнання, стільці та запас води. В корпусах на вході є пункт охорони. Факультет обладнаний камерами та сигналізацією в коридорі, в аудиторіях та в деканаті На території університету діє медичний пункт. Студрадою ведеться активне пропагування здорового способу життя [Зустріч 4]. Раніше студрада роздавала путівки на санаторно-курортне лікування та оздоровлення, але тепер через брак фінансування ця практика припинилася [Зустріч 4]. Психологічна допомога є доступною для всіх стейкхолдерів ЗВО як онлайн, так і оффлайн та надається психологічною службою ОНУ, відповідними представниками Студради, академічним персоналом та представниками факультету психології і соціальної підтримки [Зустрічі 4, 7]. Щороку, до війни проводилися заходи з адаптації першокурсників [Зустріч 7]. Наразі, здебільшого, йде робота безпосередньо по зверненнях студентів [Зустріч 7]. Особлива увага приділяється студентам із окупованих територій та внутрішньо переміщеним особам; заступник декану та куратори контактують особисто із цими особами і навіть їх батьками [Зустріч 7]. Факультет психології та соціальної підтримки проводить тренінги, лекції, вебінари та надає допомогу всім, хто до них звертається [Зустріч 7]. Здобувачі підтвердили правдивість даної інформації та підтвердили високий рівень надання психологічної допомоги [Зустріч 2].

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В ЗВО намагаються створити відповідне безпечне середовище. Зокрема в ЗВО функціонують обладнані сховища [<https://cutt.ly/IwWi4fBj>], які використовуються у випадку повітряної тривоги. Сховище має кілька входів та розраховане на 400 людей. Укриття відповідно обладнане, має освітлення, інтернет з’єднання, протипожежне обладнання, стільці та запас води. В корпусах на вході є пункт охорони. Факультет обладнаний камерами та сигналізацією в коридорі, в аудиторіях та в деканаті На території університету діє медичний пункт. Студрадою ведеться активне пропагування здорового способу життя [Зустріч 4]. Раніше студрада роздавала путівки на санаторно-курортне лікування та оздоровлення, але тепер через брак фінансування ця практика припинилася [Зустріч 4]. Психологічна допомога є доступною для всіх стейкхолдерів ЗВО як онлайн, так і оффлайн та надається психологічною службою ОНУ, відповідними представниками Студради, академічним персоналом та представниками факультету психології і соціальної підтримки [Зустрічі 4, 7]. Щороку, до війни проводилися заходи з адаптації першокурсників [Зустріч 7]. Наразі, здебільшого, йде робота безпосередньо по зверненнях студентів [Зустріч 7]. Особлива увага приділяється студентам із окупованих територій та внутрішньо переміщеним особам; заступник декану та куратори контактують особисто із цими особами і навіть їх батьками [Зустріч 7]. Факультет

психології та соціальної підтримки проводить тренінги, лекції, вебінари та надає допомогу всім, хто до них звертається [Зустріч 7]. Здобувачі підтвердили правдивість даної інформації та підтвердили високий рівень надання психологічної допомоги [Зустріч 2].

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно з пунктом 2.2 Статуту ОНУ, [<https://cutt.ly/dwWi8eAq>] ОНУ повинен забезпечувати достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. На даній ОПП відсутні такі особи, проте відповідно до інформації зі звіту самооцінювання для студентів з особливими освітніми потребами можуть бути організовані спеціальні програми, такі як додаткові заняття, заохочення відповідної допомоги з боку асистентів або використання спеціальної техніки та технологій навчання, а екзамени можуть відбуватися в у альтернативному форматі, що було підтверджено гарнатою ООП на Резервній зустрічі. Вхід до корпусів є без порогів та сходів, що дозволяє доступ до корпусів особам із спеціальними освітніми потребами. Також в “новому” корпусі є 2 ліфти. В “старому” корпусі їх немає, проте до нього є доступ через критий коридор з “нового” корпусу. Також в корпусах наявні спеціально обладнані туалети для людей з обмеженнями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, що виникають в ОНУ прописані в Положенні про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/YwWi3VNj>], яке доступно на сайті ЗВО. Конфліктними ситуаціями в ЗВО займається Комісія з урегулювання конфліктних ситуацій, що є постійно-діючим органом та складається з проректора з науково-педагогічної роботи, представників юридичного відділу, відділу кадрів, навчального відділу, Центру лідерства, психологічної служби, профспілкових організацій та Студентської ради. У випадку отримання заяви про виникнення конфліктної ситуації, комісія розглядає її, проводить розслідування та може застосовувати відповідні санкції тим, хто порушив політику. Це можуть бути дисциплінарні заходи, включаючи зауваження, попередження, дискваліфікацію, виключення або інші належні санкції [Зустріч 6]. Наразі стейкхолдери заявляють про відсутність випадків застосування дії даної комісії за заявами від студентів даної ОПП [Зустріч 3, Резервна зустріч]. Також в ЗВО організуються інформаційні сесії щодо політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій, де всім стейкхолдерам пояснюються їхні права та обов'язки, що було підтверджено на Зустрічах 3, 7 та Резервній зустрічі. В університеті є скринька довіри та телеграм чат через які можна подати анонімну скаргу. Також скаргу можна подати до студради чи безпосередньо до деканату [Зустрічі 3, 4, 7]. В такому випадку скликається факультетська комісія, до якої входить декан або його замісник, завідувач відповідної кафедри та заступник декана за спеціальністю. Випадки скликання такої комісії відсутні [Зустрічі 3, 7, Резервна зустріч].

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність восьми Центрів дослідження мов або проблематики міжнародних відносин, що добре укомплектовані (обладнані робочі місця, мультимедійні дошки, проектори, екрани, великі бібліотеки) та активно використовуються в освітньо процесі по даній ОПП. Наявність кількох багатих сучасних бібліотек (кожен Центр має свою бібліотеку, також в корпусі є філія основної бібліотеки і власне сама основна наукова бібліотека). Наявність в корпусі великого сховища (розраховане на більше ніж 400 людей), яке має кілька входів, запаси води, стільці та вай-фай. Хороша ознайомленість здобувачів із політикою та процедурою вирішення конфліктних ситуацій; відсутність таких випадків, що свідчить про хорошу організованість роботи на даній ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутність ліфту в “старому” корпусі, що обмежує доступ до верхніх поверхів та до їдальні для людей з особливими освітніми потребами. Застаріла будівля гуртожитку. Припинення практики проведення заходів із адаптації першокурсників. Рекомендовано: Відновлення заходів із адаптації першокурсників. Встановлення ліфту в “старому” корпусі (за можливості) або перенесення їдальні на перший поверх або в “новий” корпус, де ліфт є. Косметичний ремонт кімнат гуртожитку у випадку наявності ресурсів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ переконалася, що ЗВО має чудову сучасну матеріально-технічну базу, проте не вся інфраструктура є доступною для осіб з обмеженими можливостями (ідальня), а гуртожитки вимагають косметичного ремонту. Через що можна вважати що відповідність підкритерію 7.1 є повним, а підкритерії 7.5 тільки частковим. За критеріями 7.2, 7.3 є повна відповідність, адже викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до необхідних інформаційних ресурсів, в тому числі і міжнародних (Google Scholar, Scopus, Web of science), а наявність камер відеоспостереження та сигналізації в коридорі, в аудиторіях та в деканаті, охоронців та просторого сховища (400 осіб) створює освітнє середовище є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Здобувачі підтвердили на Зустрічі 3 та 4, що заклад вищої освіти надає достатню освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, а також, що їм повністю зрозуміла процедура вирішення конфліктних ситуацій. Також вони відзначили, що випадків застосування процедури на даній ОПП не було, через що ЕГ вважає, що відповідність підкритеріям 7.4 та 7.6 є повною. Виявлений недолік щодо доступності для осіб із особливими освітніми потребами не є суттєвим, проте це не дозволяє ЕГ поставити зразковий рівень, тому ЕГ дійшла до висновку, що критерій 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Одним з основних способів внутрішнього забезпечення якості освіти є постійний моніторинг всіх ОПП університету. Зі слів гарантанта ОПП та голови Центру головним способом цього моніторингу є періодичні анонімні опитування стейкхолдерів, які відбуваються відповідно до плану заходів з опитування здобувачів вищої освіти [<https://cutt.ly/twQLtIgm>], який містить терміни проведення опитування і затверджується проректором з науково-педагогічної діяльності [Зустрічі 6, 7, Резервна зустріч]. Але згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/XwWiAlzP>] та Положенням про моніторинг якості освіти в ОНУ імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/cwWiAJtH>] даний моніторинг здійснюється відповідно до плану моніторингових досліджень, що складається щорічно. Такого плану експертна група не отримала, а також не змогла знайти його в публічному доступі. ЕГ не вважає, що заходи з опитування здобувачів вищої освіти є повноцінним замінником моніторингу ОПП, адже моніторинг є більш комплексним заходом, який на відміну від опитування здобувачів має базуватися на об'єктивному вивченні комісією рівня навчання за даною ОПП. Також, що стосується роботи Центру, то в його обов'язки входить також оцінювання академічного персоналу та здобувачів (не опитування), про що вказано на їхньому сайті [<https://cutt.ly/KwWiABNR>], проте на даній ОПП таких оцінювань проведено ще не було [Зустріч 6, Резервна зустріч]. Також “з невідомих причин” відсутній план роботи Центру на 2023 рік [<https://cutt.ly/twQLtIgm>]. Але варто зауважити, що даний Центр отримав нового керівника в травні 2023 року, а до того був тільки виконуючий обов'язки. Новий керівник запевнив в оновленні та покращенні роботи Центру [Зустріч 6]. НМК та НМР діють згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/nwWiA7hb>]. Останні засідання, які стосувалися даної ОПП відбулися в 2021 та 2022 роках (Витяг з Протоколу №5, 6 засідання навчально методичної комісії ФМВПС, Рішення НМР ОНУ імені І.І. Мечникова (протокол № 4, 5) [<https://cutt.ly/twQLtIgm>]). Зі слів гарантанта ОПП, голови НМК і голови НМР та відповідно вище згаданим документам на даних засіданнях були враховані побажання, зауваження та рекомендації стейкхолдерів, які були отримані в результаті аналізу опитувань здобувачів та через неформальні канали зв'язку з різними стейкхолдерами [Зустрічі 7, 8, Резервна зустріч]. У звіті самоаналізу сказано про те, що в 2022 році до перегляду ОПП були залучені здобувачі, випускники та роботодавці, проте судячи із Протоколів №1, №5, № 8 засідання кафедри міжнародних відносин [<https://cutt.ly/twQLtIgm>] та із Зустрічей 5, 8 ні випускники, ні роботодавці присутніми не були. Гарант ОПП стверджує, що на даних засіданнях були враховані побажання стейкхолдерів, які були отримані по неформальних каналах зв'язку [Зустріч 6, Резервна зустріч]

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти активно, а не безпосередньо залучені до перегляду ОПП. Зокрема участь здобувачів проявляється в їх опитуваннях, які самі здобувачі підтверджують [Зустріч 3]. ЕГ отримала доступ до аналітичних звітів останніх двох анкетувань (за обидва семестри 2022-2023 навчальних років) здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» [<https://cutt.ly/twQLtIgm>]. Анонімне опитування здобувачів складається із трьох блоків («Якість освітньої програми», «Якість освіти» та «Якість викладання»). Переважна більшість здобувачів позитивно оцінила освітній процес. Проте варто зауважити, що в опитуванні взяло участь тільки близько

третини студентів, що ставить під сумнів таке опитування. Також немає у вільному доступі та не було надано аналізу опитування здобувачів за 2018-2022 рр. Плани заходів з опитування здобувачів не є публічно доступними, проте нам надали доступ до складеного проекту такого плану [<https://cutt.ly/twQLtIgm>]. Як говорити про конкретні приклади залучення здобувачів до перегляду ОПП, то у звіті самоаналізу вказано, що здобувачі запропонували розробити нові курси, орієнтовані на вивчення процесів у Середземномор'ї, що було реалізовано в новій ОПП. Це також підтвердили і самі здобувачі [Зустріч 3]. Здобувачі уважили, дуже хороший рівень неформального спілкування із академічним персоналом та вплив на зміст ОПП безпосередньо під час проведення навчального процесу. Так перед певними дисциплінами викладачі створюють гугл-форми в яких запитують студентів на які теми вони б хотіли звернути більше уваги. Таким чином на одному з предметів з ініціативи студентів були додаткові сесії стосовно політик країн пострадянського простору. У звіті самооцінювання перераховано велику кількість повноважень, які має студентське самоврядування по відношенню до внутрішнього забезпечення якості освіти, проте при зустрічі з ними вони не назвали жодних конкретних прикладів, коли саме студентське самоврядування, а не просто представники здобувачів було залучено до внутрішнього забезпечення якості освіти [Зустріч 4].

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У звіті самооцінювання вказано, що роботодавці активно залучені до процесу перегляду ОПП, зокрема вони брали участь в засіданнях кафедри з різними стейхолдерами в 2022 році. На зустрічі 5 роботодавці не підтвердили цю інформацію, проте заявили про участь через неформальні канали спілкування, зокрема із гарнатом ОПП. Зокрема саме завдяки рекомендаціям роботодавців були додані такі дисципліни як теорія взаємодії держав, теорія і практика перекладу дипломатичної кореспонденції і міжнародних документів та введено дисципліни вільного вибору [Зустріч 5].

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗВО активно відслідковує кар'єрний шлях свої випускників, проте це відбувається здебільшого за допомогою неформальних каналів зв'язку, зокрема підтримуються зв'язки із випускниками через соціальні мережі [Зустрічі 7, 8]. Результати цієї неформальної комунікації випускників та ЗВО були враховані перегляді ОПП в 2022 році [Резервна зустріч]. У соціальній мережі Фейсбук є група, де випускник обмінюється досвідом із теперішніми студентами [Зустріч 7]. Через соціальні мережі, зокрема Телеграм канали випускники проводять менторську роботу по відношенню до студентів [Зустріч 7]. Також в ЗВО діє Асоціація студентів та випускників та Фондація випускників університету, проте наразі ці організації є малоактивними [Зустріч 7].

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Згідно з Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/XwWi2iUt>] Положення про моніторинг якості освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/HwWi2gMD>] Положення про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [<https://cutt.ly/2wWi2xqA>] та Положення про науково-методичну раду [<https://cutt.ly/wwWi2Wve>]. ЗВО щорічно має збирати пропозиції та зауваження від різних груп стейхолдерів. Проте дані пропозиції та зауваження від випускників, роботодавців та академічної спільноти поступають тільки через неформальні канали зв'язку [Зустрічі 5, 7, 8]. Пропозиції та зауваження від здобувачів збираються 2 рази на рік за допомогою анонімних опитувань [Зустрічі 2, 6, 7]. В ЗВО не вказано частоту засідань кафедри для розгляду відповідних зауважень. Також відсутні засідання із стейхолдерами, де останні можуть висловити свої думки щодо ОПП. Таким чином, незважаючи на те, що в 2022-2023 навчальних роках відбулися вже 2 опитування здобувачів [<https://cutt.ly/twQLtIgm>], не відбулося ще жодного засідання кафедри щодо обговорення внесення змін до ОПП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У звіті самооцінювання є дві суперечливі фрази, про те, що дана акредитація є первинною, та те, що дана ОПП вже була акредитована в 2018 році. На Резервній зустрічі гарант ОПП пояснила, що через те, що в 2018 році акредитація відбувалася за старою схемою, то вона не знала, як правильно внести дану інформацію в звіт самооцінювання. В 2018 році дана ОПП була акредитована з певними зауваженнями [<https://cutt.ly/twQLtIgm>]. При оновленні даної ОПП були взяті до уваги зокрема такі поради: перероблення рамки професій через помилкове вказання можливості

роботи перекладачем та зосередження на унікальності даної ОПП – поглиблене вивчення культури, мови та дипломатії країн Близького та Далекого Сходу [Зустріч 6].

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/IwW11MI>] та Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова [<https://cutt.ly/AwW11VZI>] академічна спільнота ЗВО бере активну участь в розвитку освітньої програми. Зокрема науково-педагогічний персонал може вносити свої пропозиції та зауваження щодо ОПП на засіданнях кафедри міжнародних відносин, Вченій раді ФМВПС, засіданнях НМР, а також під час методичних семінарів, щорічних Звітних конференцій викладацько-професорського складу і наукових працівників ОНУ. Під час зустрічі 2 академічний персонал підтвердив, що дійсно має та користується можливістю висловлювати пропозиції та зауваження щодо ОПП. Зокрема в 2022 році на засіданні кафедри в рамках програми імені Жана Моне за пропозицією представника академічного персоналу були внесені до програми такі модулі як Міграційний процес в Середземномор'ї, регіональні студії і безпека Середземномор'я та політика ЄС щодо Середземномор'я.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Добре розвинені неформальні канали спілкування (активна особиста комунікація, через меседжери або соціальні мережі) з різними стейкхолдерами (здобувачами, роботодавцями, випускниками), які допомагають вдосконалювати ОПП і під час її перегляду на засіданнях кафедри, і під час власне навчального процесу. Активна залученість академічної спільноти (академічного персоналу з університетів Львова, Києва, Івано-Франківська, Миколаєва) до оновлення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність плану роботи Центру забезпечення якості освіти на 2023 рік. Відсутність оцінювання цим Центром здобувачів та академічного персоналу, що передбачено ЗВО. Відсутність плану моніторингу даної ОПП. Відсутність безпосередньої участі стейкхолдерів (роботодавців, випускників) в перегляді ОПП (через задокументовані опитування, наприклад, а не тільки через неформальні канали спілкування). Відсутність регламентованих засідань кафедри щодо перегляду ОПП відповідно отриманим скаргам, пропозиціям та рекомендаціям. Рекомендації: Врегулювати роботу Центру забезпечення якості освіти відповідно до наявних Положень. Чітко розподілити функції з моніторингу ОПП між Центром забезпечення якості освіти, Науково-методичною радою та Науково-методичним комітетом. Можливо, створення єдиного органу. Приведення в порядок юридичної бази діяльності вищезгаданих структур, щоб не було різних моніторингів, а був складений єдиний план по забезпеченню якості освіти. Введення практики опитування роботодавців, випускників та академічної спільноти щодо даної ОПП або ж хоча б якесь документування неформального спілкування з даними групами стейкхолдерів. Впровадження регламентованих засідань кафедри щодо перегляду ОПП відповідно отриманим скаргам, пропозиціям та рекомендаціям.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ дійла висновку, що дана ОП тільки частково відповідає підкритерію 8.1, бо незважаючи на непостійну, нечітку та не відповідну документації (Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості) роботу Центру забезпечення якості освіти в ОНУ, ЗВО переглядає та оновлює дану ОП (наприклад, в 2021 та 2022 роках). Підкритерій 8.2 є також тільки частково відповідним, бо ЕГ хоча і отримала достатні докази того, що як через офіційні (опитування), так і через неофіційні канали зв'язку позиція здобувачів ВОбереться до уваги під час перегляду ОП, проте відсутні оцінювання здобувачів, які є передбаченими згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості. Підкритерій 8.3 та 8.4 мають тільки частку відповідність, бо позиція роботодавців та випускників щодо освітньої програми отримується тільки через неофіційні канали зв'язку. За підкритерієм 8.5 дана ОП має тільки часткову відповідність, бо система забезпечення якості закладу вищої освіти хоча й забезпечує реагування на виявлені недоліки в реалізації освітньої програми, проте відсутній чіткий офіційний механізм збору інформації щодо даних недоліків. ЗВО врахувало зауваження експертної

групи під час попередньої акредитації в 2018 році, а також в академічній спільноті ЗВО панує культура якості освітнього процесу, тому відповідність підкритеріям 8.6 та 8.7 є повними. Виявлені недоліки не є суттєвими і вже виправляються ЗВО, тому ЕГ дійшла до висновку, що критерій 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що права та обов'язки учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова визначаються чинним законодавством України, зокрема, Законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту», а також чітко і зрозуміло регулюються внутрішніми нормативно-правовими документами, що діють в Університеті – Статутом Університету <https://cutt.ly/LwEDq3F6>, Колективним договором Університету https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Kollektivnij_dogovir_2021-24.pdf, Правилами внутрішнього розпорядку Університету <https://lpnu.ua/pravyala-vnutrishnogo-rozporiadku>; Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf; Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І.І. Мечникова . 2018 р. <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>; Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І.І. Мечникова та ін. та ін. Нормативні документи, що діють в Університеті, розміщені на його офіційному сайті, зокрема в рубриці «Офіційні документи» <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>; на інших вебсайтах ЗВО, зокрема Центру забезпечення якості освіти (у вкладці у вкладці «Нормативні документи» <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>), Приймальної комісії <http://vstup.onu.edu.ua/vstupna-kampaniia-pryimalna-komisii>; в рубриках – «Студентам» <https://onu.edu.ua/uk/infostud>, «Співробітникам» <https://onu.edu.ua/uk/accdep>, «Культура» <https://onu.edu.ua/uk/culture>; «Міжнародні зв'язки» <https://onu.edu.ua/uk/inter-depart>, «Наука» <https://onu.edu.ua/uk/science>; «Абітурієнту» <https://onu.edu.ua/uk/activities>, «Навчальні підрозділи» <https://onu.edu.ua/uk/structure>; на вебсайтах факультетів та кафедр (факультет міжнародних відносин, політології та соціології <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps>; кафедра міжнародних відносин кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdil/interrelations>) та ін. ЕГ переконалась, що ці та інші документи є у вільному доступі та можуть бути легко завантажені для ознайомлення всіма стейкхолдерами.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В Університеті існує практика оприлюднення для громадського обговорення проектів ОП на офіційному сайті не пізніше як за місяць до їхнього розгляду. Проект ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (редакція 2022 р.) https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/fmvps/OPP_magistr_291_mignarodni_vidnosyny2022_proekt.pdf також був своєчасно розміщений на відповідному сайті у вкладці «Громадське обговорення» <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/spetsialnosti-ta-spetsializatsii> з проханням надсилати зауваження та пропозиції щодо освітньої програми у форматі MS Word формату на адресу fmv@onu.edu.ua. Проте, GE засвідчує відсутність опублікованої зведеної інформації щодо отриманих за результатами громадського обговорення проекту ОП зауважень і пропозицій.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» на вебсайті Університету оприлюднена в рубриці «Офіційні документи» <https://cutt.ly/MwEmhgex> та на сайті факультету МВПС <https://cutt.ly/5wEmgKQj>. Представлена редакція 2022 р. Також на вебсайті ЗВО в рубриці «Сторінка абітурієнта» <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/abitur> міститься відомості про ОП. ЕГ звертає увагу на певні неточності, який містить цей опис. Так, термін навчання вказаний «1,5 роки», хоча дана ОПП передбачає «1 р. 4 міс.». Також йдеться про можливість отримати професійну кваліфікацію «перекладач», хоча ОПП 2022 р. така позиція в розділі «Працевлаштування» відсутня. На вебсайті факультету МВПС є у вільному Навчальний план ОПП <https://cutt.ly/RwEmglKo>, Переліки обов'язкових та вибіркових дисциплін <https://cutt.ly/1wEmfGai>, а також їх робочі програми <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>. Але у факультетській рубриці «Робочі програми курсів» репрезентовані не всі ОК, передбачені ОПП. Представлені лише 9 робочих програм (5 РП нормативних ОК і 4 РП вибіркових ОК) <https://cutt.ly/fwEmftFv>. В повному обсязі робочі програми обов'язкових та вибіркових ОК містяться на сайті кафедри міжнародних відносин <https://cutt.ly/xwEmdSBJ>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Високий рівень структурованості чітких і зрозумілих правил і процедур, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу і сам освітній процес в цілому. 2. Можливість широкому загалу суспільства не лише ознайомитись з документами, що регулюють освітній процес в Університеті, але й заінтересованим сторонам (стейкхолдерам) організовано надати свої зауваження і пропозиції щодо удосконалення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. На офіційному сайті відсутні узагальнені результати громадського обговорення проекту ОПП, зокрема отримані зауваження та рекомендації щодо змісту освітньої програми. Рекомендація: Опублікувати на вебсайті факультету МВПС в рубриці «Громадське обговорення» результати обговорення проекту ОПП (можливо у формі відповідної таблиці) та інформацію про те, як висловлені пропозиції були враховані в остаточній редакції освітньої програми. 2. Наявність певних неточностей в описі ОП оприлюдненому на сайті Університету. Зокрема в рубриці «Сторінка абітурієнта» подана інформація про терміни навчання (1,5 років) не відповідає тій, що міститься в освітній програмі редакції 2022 р. (1 рік та 4 міс.). Також йдеться про можливість отримати професійну кваліфікацію «перекладач», хоча ОПП 2022 р. така позиція в розділі «Працевлаштування» відсутня. Рекомендація: Своєчасно оновлювати описи освітніх програм, якщо в останні були внесені зміни.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ переконала, що в Університеті забезпечені прозорість і публічність його діяльності. Існує вільний доступ до нормативно-правових документів, що регулюють освітній процес. Його правила і процедури чіткі та зрозумілі. Вимоги підкритерію 1 виконано повністю. У другому підкритерії недоліком є відсутність оприлюднення результатів обговорення проекту ОП, наданих пропозицій та зауважень; а у третьому – деяка неточність наведеної у рубриці «Сторінка абітурієнта» інформації (про термін навчання та професійну кваліфікацію). Оскільки виявлені недоліки є несуттєвими та такими, які можливо усунути в короткий термін, ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за рівнем вищої освіти «Магістр» Одеського національного університету імені І.І. Мечникова відповідає Критерію 9 на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Журба Ігор Євгенович

Члени експертної групи

Стоян Тетяна Андріївна

Орос Михайло Михайлович